V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Aug.-Dec.1967 XVII,3 78 FREIBURG-Germania

N° 107 Kirchstr.68

CINCANTENARUL ORORILOR

La 50 de ani de la apariţia "Capitalului" lui Marx,şi în numele acestuia, lua frânele imensei Rusii un grup de revoltaţi,în cap cu Lenin.N'a fost de fapt o "revoluţie",cum se laudă profitorii momentului.Ţarul abdicase încă din Martie, iar masele au ignorat evenimentul: la alegerile din Decembrie următor,bolşevicii, cu toată teroarea,n'au obţinut nici 25% din voturi! Ci,simplă lovitură de stat, înlesnită de tremuriciul lui Kerenski,şeful guvernului de-atunci.Mai mult decât pe frământări interne,teribilii revoluţionari s'au sprijinit pe aurul german, pompat cu multă dărnicie: Wilhelm al II-lea avea grabă să scoată din luptă Rusia înainte de intrarea Americii în război.Contribuţia capitalului german la "revoluţia proletară" din Rusia s'a socotit la peste 50 milioane mărci-aur; ea a continuat şi după instalarea lui Lenin la Kremlin,pentru consolidarea regimului şi în speranţa încheerii păcii separate.

Dar şi mai ciudată e contribuţia,la o revoltă ce se afişa anticapitalistă, a unor bancheri "americani"(toţi,evrei de origină): Jakob Schiff,Kuhn,Gugenheim, Max Breitung,Felix Warburg,Otto Kahn,Jerome Honaner,Loebb & C°,etc.

În interior,subvenţii mai substanţiale primeau comuniştii dela scriitorul Maxim Gorki şi dela magnatul textilelor,Pavel Morozov(care apoi,nu se ştie de ce,s'a sinucis); pentru orice eventualitate mai constituiseră ei şi un fel de "brigăzi de luptă",însărcinate să atace instituţiile de credit şi vagoanele poştale - misiune de care s'a achitat cu mult brio Stalin,când cu jefuirea Băncii de Stat din Tiflis,iar Krassin,alt.. revoluţionar,ca să nu se lase mai prejos se ostenea şi el cu falsificarea banilor,îndeletnicire mult apreciată de conducerea "partidului": că morala,zicea Lenin,e doar o prejudecată mic-burgheză; moral e tot ce serveşte partidului,imoral tot ce-l deserveşte..

Teribila "revoluţie" a.. proletariatului,dar de care acesta nu prea avea habar,s'a făcut deci cu aur capitalist,plus ceva ciordeli,sanate de noua morală.

La lotul ciudăţeniilor mai e de notat că cei ce,dintr'un inexplicabil şi subit amor pentru mujicul rus,riscau exilul,deliciile Siberiei sau ştreangul,erau nu nobili consângeni,ci în zdrobitoare parte străini de neam: mai toţi evrei,cu nume de împrumut,ca Ţederbaum(Martov),Israel Helfand(Parvus),Bronstein(Troţki), Jakob Furstenberg(Ganeţki),Radomilski(Zinoviev),Kamenef,Sobelsohn(Radek),etc. De-ar fi s'dibuim oricum o explicaţie,ar fi numai mărturisirea lor,şi astăzi repetată,de a extinde acest soi de fericire,sub proprie oblăduire,la toţi mujicii de pe glob.Un fel de "umanitarism",parcă,de aplicaţie exclusiv altruistă.. Inceputul cu Rusia ar fi,în acest caz,doar simplă întâmplare,legată de favoarea clipei.Căci vedem îndată cum,în capul luptei pentru fericirea plebei altor naţii, tot evrei sunt: un Bela Kuhn în Ungaria,un Kurt Eisner,Rosa Luxemburg,Liebknecht în Germania,un Gheller,Ghelerter în România,etc.Şi chiar mai târziu,când aceste popoare,neînţelegând de vorbă bună,au trebuit cu sila fericite,tot evrei au fost cei ce,la adăpostul baionetelor ruseşti,au întreprins "nivelarea",în felul cum toţi ştim: Rakosi,Geroe în Ungaria,Slanski în Cehoslovacia,Pauker,Kişinevski în România,etc.Mama lui Lenin,era evreică.Cam toate nevestele rarilor ne-evrei,ca Molotov,evreice erau; evreică,una din soţiile lui Stalin."Se poate spune fără exagerare -admitea,de altfel,chiar un evreu,M.Kohen,în "Kommunist"(Harkov,12 Aprilie 1919),text reprodus de "Vieille France"(29 Apr.1920)- că marea revoluţie socială rusă a fost opera Evreilor,şi că Evreii nu numai că au condus afacerea, dar au şi luat în mâini întreagă cauza Sovietelor".În adevăr,"Cel mai mare număr al componenţilor corpului conducător al republicii comuniste în Rusia nu e de indigeni ruşi,ci de "evrei" intruşi,cari însă au aproape totdeauna grijă să-şi ascundă numele de origină sub masca unui pseudonim de coloare slavă -constata şi J.H.Clarke,în "Times"(10 Mai 1920).O demonstrează faptul că din 545 membri ai birourilor conducătoare ale Statului,cetăţenii de origină rusă nu trec de 30;

cei de rasă iudaică sunt nu mai puţin de 447.Din 42 de jurnalişti ce dirijează opinia publică,unul singur e rus: Maxim Gorki!".Încât pe drept putea Jean Bourdeau,în a sa "Tolstoi,Lénine et la Révolution russe"(1921),să noteze: "Lovitura de stat bolşevică a predat imperiul rus unei oligarhii compusă din câteva duzini de internaţionalişti,evrei în majoritate: mistici sau speculanţi,ei au abandonat Talmudul pentru a răspunde strigătului de război,apelului de cucerire al ultimului profet evreu,Karl Marx".

În anul "revoluţiei",Lenin se găsea în Elveţia,şi nici nu visa la atâta noroc."Se poate ca oameni în vârstă,ca noi,-spunea el tineretului muncitoresc din Zürich,la 22 Februarie 1917- să nu trăiască destul pentru a asista la luptele decisive".Din mahmureală l-au scos însă,chiar luna următoare,sforile Nemţilor. Îmbarcat la Zürich,cu alte 31 persoane(nevasta,Zinoviev,Sokolnikov,etc),în faimosul tren plumbuit,ajunge de Paşti la Petersburg(schimbat de urâtul Nemţilor, din August 1914,în Petrograd).Aci,în loc să fie arestat,cum se temea,e sărbătorit de tovarăşi,cu întreg grupul,mai abitir ca Plekhanov,sosit în ajun,sau ca Stalin-Kamenef,veniţi de 8 zile.Ţarul fusese demis de alţii,- cari au făcut însă greşala de a se purta cu aceşti revoluţionari de profesie prea cu mănuşi.Cu rezultatul că,dacă bolşevicii sărbătoresc,azi,50 de ani de brigantaj şi crime,Kerenski sărbătoreşte şi el,tot astăzi,50 de ani de vagabondaj prin lume...

Lenin s'a ridicat,în 1917,contra "despoţilor din Cremlin"; după 50 de ani, contra "despoţilor din Cremlin"asmute masele şi Mao Țe: numai că despoţii de azi nu's altceva decât... "revoluţionarii" de atunci! El a promis libertate şi bună stare - lucruri admirabile,pe care proletariatul rus le aşteaptă încă... Deocamdată,regimul a început cu foamete şi crime.Şi nici nu se putea altfel, când concepţia de bază,exprimată de Troţki,suna deja a cavou: "Dacă viaţa omului e considerată sacră,atunci trebuie să renunţăm a mai face revoluţia",avertiza acest şef între şefi,fără să-şi dea seama că-şi sapă singur groapa.Dar cum,din păcate,n'au renunţat,a urmat masacrarea şi deportarea a zeci de milioane de fiinţe omeneşti,cu nimicirea aristocraţiei şi burgheziei,şi robotizarea muncitorilor.Numai pentru perioada epuraţiilor staliniste din 1936/37,însăşi "Viaţa partidului",organ oficial al Comitetului Central Sovietic,admite cifra de 798.072 persoane,împuşcate sau deportate(şi cei ce publică azi aceste cifre,nu erau cumva,pe-atunci,colaboratorii lui Stalin?).Iar când n'au mai avut ce omorî în Rusia,s'au întins şi la vecini: se cunosc masacrele dela Katyn,Berlinul ocupat, Varşovia,Budapesta.Zeci de milioane morţi,îngropaţi de vii în ocne,deportaţi în gheţurile Siberiei,supravieţuitorii chinuiţi sălbatic.Pe toată zarea,dela Nistru la Vladivostok,s'a instaurat crunta dictatură a bandei,zisă partid,asupra proletariatului(şi a câtorva,asupra partidului),având ca ţel: robirea întregei lumi.

Simbolul acestui soi de Stat este nu proletarul,setos de libertate şi dreptate,ci generalul umflat de decoraţii; mai mult ca de frazeologia unei ideologii falimentare,lumea e azi ameninţată de arsenalul racketelor atomice,în care Rusia,exploatându-şi crunt supuşii,excelează.Masacrele adepţilor lui Marx depăşesc tot ce-a înregistrat istoria până la ei: ale faraonilor,sau altor despoţi,depindeau de toane momentane,pe când ale comuniştilor fac parte din sistem.Înşelăciunea au întins-o până la vocabular: instalarea celei mai crude tiranii au botezat-o "revoluţie","socialism"; cea mai cruntă mizerie ce s'a văzut vreodată,pentru ei e "progres"; celui mai rapace colonialism i-au zis "democraţie populară"; drapelul anti-imperialist slujeşte celui mai pustiitor imperialism.Cu utopiile lor.. interesate,au ultragiat natura în toate chipurile.Au stâlcit libertatea, care e baza demnităţii omeneşti.Egalitatea e realizată doar între robi,la nivelul celui mai scăpătat; ea ar fi de altfel,cu toată crisma din 1789,irealizabilă, refuzată fiind chiar de natură: "Noul nostru sistem ideologic -spunea Julian Huxley,director la UNESCO- trebuie să respingă mitul democrat al egalităţii.Fiinţele omeneşti nu se nasc egale în daruri şi posibilităţi,progresul omenirii se datorează în mare parte tocmai existenţei acestei inegalităţi".Şi-apoi,nu întăreşti pe cei slabi,slăbind pe cei tari.Capacităţile rasei omeneşti s'au perfecţionat prin întrecere,iar aceasta nu-i posibilă fără stimulentul proprietăţii personale: omul vrea să ştie pentru ce asudă.Dar pe bolşevici nu-i interesează un progres real,care îndepărtează pe individ de ascultare.De aceea au călcat în picioare elementele cele mai naturale ale oricărei societăţi: proprietate privată,familie,patrie,religie,adică tot ce poate sprijini pe om ca om.Şi toate astea,pentru ce? ca să ajungă,unde?...

Fără ciudata "revoluţie",Rusia era mult mai departe astăzi.Câte capacităţi au dispărut,luând calea exilului? Câte au fost ucise? Într'o normală desvoltare, Rusia ar fi rivalizat de mult cu Statele Unite,iar astăzi ar avea,s'a calculat, la 340 milioane locuitori.Aşa,după atâtea jertfe,pe cât de groaznice pe atât de inutile,ba chiar dăunătoare,nici la domnia lumii n'a ajuns,nici la mai bunăstarea populaţiei.Mai vastă de 4-5 ori ca America,şi cu imense bogăţii,Rusia,care pe vremea ţarilor îndestula Occidentul,cerşeşte azi,dela "capitalişti",până şi demâncare! În 50 de ani de căluş,ea n'a putut produce,natural,un mare pictor, un mare muzicant,sau scriitor...

Se vorbeşte de "înbunătăţiri",de "liberalizare",dar cei ce vorbesc astfel invită,în acelaş timp,la aniversarea.. "revoluţiei"! Singurul semn de "normalizare",în afara noţiunii de "profit",care a început iar să circule,fie-şi timid, pentru stimularea producţiei,ar fi cearta ruso-chineză pe chestii de.. imperialism.Dar noi vedem că şi azi fuge,de-acolo,oricine poate,cu cele mai mari riscuri: şi câinele,se ştie,fuge nu de îmbucătură,ci de sburătură! Până şi fata lui Stalin a vrut să scape de mult cântata "evoluţie",preferând "iadul capitalist"! Zidul ruşinii e mereu acolo.Daniel,Siniavski,Mihailov,sunt condamnaţi pentru delictul de opinie,Paternak silit să renunţe la premiul Nobel,seminarii şi biserici se închid mereu,în Rusia se intră în condiţii draconice,publicaţiile străine,chiar din ţările robite,pătrund acolo greu sau deloc,spionajul continuă la fel de activ,acţiunea de subminare a ţărilor libere la fel.Când Ceauşescu vorbeşte de "ţările socialiste,întemeiate pe identitatea ţelurilor fundamentale, pe comunitatea orânduirii sociale,pe principiile egalităţii în drepturi,neamestecului în treburile interne,respectării independenţei şi suveranităţii naţionale,avantajului reciproc şi întrajutorării frăţeşti",e vorba de avantajele guvernelor de ocupaţie,cu solidara susţinere în şea,şi nicidecum de"drepturile omului".

Cum a rezistat,totuşi,un regim barbar,făţiş declarat contra naturii? Proptelele i-au venit de afară,acolo are el complicităţi cu rosturi grele,vizând cu totul altceva decât fericirea bietului mujic."Partidul" e tare în străinătate, nu înăuntru.La începutul războiului ultim,Ruşii se predau cu milioanele lui Hitler,crezând că a venit să-i libereze; şi niciodată,într'o juma' de veac,comuniştii n'au îndrăsnit să înfrunte riscul unor alegeri libere.Ajutorul Occidentului i-a scăpat de prăpădul lui Hitler,el le-a dat demâncare şi arme,şi i-a admis în toate organizaţiile internaţionale democrate,parcă anume spre intimidarea oricărei rezistenţe,oricărei încercări a robilor de a respira mai liber.Să fi fost o acţiune conştientă,pentru ca,ţinând Rusia în stare de înapoiere,să se înlăture o virtuală concurenţă? Să fie la mijloc alte planuri,"oculte",având în vedere origina întemeietorilor "partidului",şi a celor ce le-au dăruit atomica?

În prima ipoteză,la fel de nelegiuită ca a doua,Americanii n'au făcut decât ca ciobanul nătâng,care-şi punea singur păduchi sub guler,ca să aibă de ce se scărpina.. - cum arată clar situaţia de astăzi,când sunt nevoiţi,cu grele sacrificii,să facă pe jandarmii globului."În lupta contra ideologiei burgheze - a proclamat <u>Brejnev</u> în Piaţa Roşie,la recenta aniversare a "revoluţiei"- nu există şi nu poate exista neutralism.E o luptă fără cruţare"! Şi politica rusă,se ştie, dacă-i foarte flexibilă în mijloace,e cât se poate de rigidă în scopurile urmărite.De altă parte însă,cum spunea <u>Abraham Lincoln</u>,"Rânduiala noastră nu poate trăi la infinit jumătate în robie,jumătate liberă.O casă împărţită nu poate dăinui".Care va fi atunci desnodământul?

În haosul de astăzi,când logica şi-a compromis cuvântul,poate "profeţiile" să ne dea cheia.Cu mai bine de un veac şi jumătate în urmă,<u>Napoleon</u> avertiza viitorimea că "Europa va fi federată,sau cazacă"; iar <u>Dostoievsky</u>,vorbind de anarhia ce va veni,prevedea,în "<u>Jurnalul unui scriitor</u>"(1873,vol.I,pag.348),că din această tiranie "va rezulta un astfel de întuneric,un aşa haos,ceva aşa de grosolan,de orb şi de neuman,încât tot edificiul se va prăbuşi sub blestemele omenirii,înainte chiar de a fi fost terminat".De n'ar fi decât dreptele blesteme ale miilor de fii ai Basarabiei,ai Bucovinei şi Transnistriei,ai Herţei şi Maramureşului fost "cehoslovac",rupţi din căldura gliei strămoşeşti spre a fi împrăştiaţi,la muncă silnică,până în tundrele polare şi pe coastele siberiene ale Oceanului Pacific,- şi încă ar ajunge pentru revărsarea mâniei lui Dumnezeu asupra netrebnicilor ce de 50 de ani îşi bat joc de omenire,transformând-o în cobaiul unor paranoisme.Prezicerea lui Dostoievsky are sorţi să se împlinească chiar mai curând decât putem noi bănui.-

Petre Vălimăreanu

LUPTA DELA BAIA(15 Dec.1467).Legăturile lui Ştefan cel Mare cu Cazimir al Poloniei,atacarea Secuilor(1461),cucerirea Chiliei(1465),instigaţiile lui Petru Aron şi ale altui pretendent la tron,Berindei,- hotărăsc pe Matei Corvin să atace Moldova.Acum 500 de ani,la 11 Noembrie era la Braşov cu 40.000 ostaşi.La 19 Noembrie arde Trotuşul.Scrie Ştefan regelui polon,după luptă(1 Ian.1468): "Au înaintat prădând ţara,nimicind şi arzând cu cruzime,prefăcând în cenuşă oraşele şi satele,ucigând copii şi necinstind bisericile şi săvârşind multe nelegiuiri pe care nu se cuvine nu numai a le spune,dar nici a le gândi şi pe care nu le-au făptuit niciodată nici păgânii Turci sau Tătari".N'au cruţat "nici vârsta,nici condiţia socială,nici sexul",scrie cronicarul polon Dlugosz.

Mateiaş ocupă deşi oraşele Bacău,Roman şi Baia.Până aici,doar hărţuirea celor trimişi după hrană; acum,Ştefan atacă cu 12.000 moldoveni.La lumina incendiilor,măcelul durează toată noaptea.Matei,rănit în spate,e dus cu targa.Prada e mare: "Şi carele şi corturile şi diferite bombarde,maşini şi tunuri mari şi mici pe care le-am luat,aducând laudă lui Dumnezeu",mai spune Ştefan în aceeaşi scrisoare.Au pierit ca la 7.000 unguri,alţii au căzut robi. "Şi i-au dat Dumnezeu în mâinile lui Ştefan şi ale oştirii sale -scrie letopiseţul zis dela Putna- şi foarte mulţi fură tăiaţi,iar alţii arşi în casele ce se aflau pe uliţele târgului.Însuş craiul Mateiaş fu săgetat şi cu ruşine se întoarse în ţara sa pe o altă cale,strâmtă şi nepătrunsă".Dlugosz arată lupta ca un "uriaş dezastru(clade ingenti)".Ştefan trece apoi "ca o furtună" în Ardeal şi pradă,iar în Baia zideşte Biserica Albă.-

NAŞTEREA DOMNULUI de Vasile Militaru

Şi'ntr'un miez de noapte,
lină şi'nstelată
Inger de lumină la ciobani s'arată,
Şi pe când ciobanii
foarte se'nspăimântă,
Ingerul,cu grabă,dulce le cuvântă:

"Nu vă fie teamă,căci v'aduc de sus
Vestea că pe lume s'a născut Isus,-
Impărat cu slavă,dar fără palate,
Care mântui-va lumea de păcate!

Mergeţi dar în staul,
să-L vedeţi şi voi,
Buni ciobani şi vrednici
păzitori de oi,
Să-L vedeţi în iesle
surâzând în pace,
Infăşat în biete scutece sărace!"

Şi s'au dus ciobanii
unde li s'a spus
Şi-au aflat în iesle astfel pe Isus,-
Prunc sărac în scutec
de săraci la fel,-
Şi-au crezut ciobanii
- cei dintâi - în El!...

Iar apoi,deasupra staulului sfânt,
Ingerii din ceruri coborîră'n cânt,
Cu lumină mare peste cei ce pier,-
Lăudând pe Domnul Dumnezeu din cer:

"Intru cei din slavă,Doamne,slavă Ţie,
Şi'ntre oameni pace pe pământ să fie!"
Astfel stau să cânte miile de îngeri,
Celui ce venise între-atâtea plângeri.

Iar în zarea ieslei,
când a fost să stea,-
Călăuză sfântă,- o frumoasă stea,
Au intrat în staul,- cu smerit alai,-
Şi'n genunchi căzut-au
cei trei falnici Crai...

Lui Isus atuncea falnic se'nchinară

Magii ce venise din adânc de ţară,
Dăruindu-i aur,smirnă şi tămâe
Celui ce venise lumea s'o mângâe...

Şi-au pornit să spună
magii'n lung şi'n lat
Că Isus născutul,lumii e'Impărat,
Insă înţelepţii n'au ştiut să spună
Că Isus purta-va şi de spini cunună.

&& La 16 Noembrie a avut loc,la Lebenstedt(Germania),logodna d-rei Gabriela Vasilache,moldoveancă de neam,cu dl Manfred Wilhelm.

&& La 30 Septembrie s'a cununat,la Verona,Romeo Rossin,ieşan,cu Mara Peretti.

&& La 4 Noembrie s'a căsătorit,la München,dr Gh.Tase(naş,Pană); în aceeaşi zi,şi tot la München,dl Dionisie Ghermani(naş,Ciorănescu).Slujitor la ambele cununii,pr.D.Em.Popa.

+ La Verona s'a stins la 5 Mai,în vârstă înaintată,dna Elisabeta Busuioc.

+ In Franţa s'a stins,la 11 Iunie,în vârstă de 48 ani,aviatorul Alexandru Albu,basarabean din Bălţi,posesor al celor mai înalte decoraţii de război,române şi germane.Il precedase,tot în Franţa,cu o moarte tragică,comandorul Profir.

+ La Paris s'au stins: pe primăvară, Constantin Atanasie-Gotabiţă, fost în "legiunea străină" şi, ca atare, luptător în Indochina; la 2 Noembrie, av. D. Chisălicescu; tatăl dlui dr Radu Niţescu, venit din ţară să-şi vadă fiul.

+ În ţară a murit, la 4 Iunie, în vârstă de 82 ani, prof. Gh. Ionescu-Siseşti; la 14 Iulie, în vârstă de 87 ani, Tudor Arghezi.

+ La Montreal (Canada), s'a stins, pe la sfârşitul verii, într'un spital, după o lungă şi grea suferinţă, Jean Ramigani, pe numele adevărat Ion Sterie.

+ La S. Francisco ne-a părăsit, la 1 Iulie, în vârstă de 47 ani, Horia Tănăsescu, muscelean, stabilit în Mexico, autor a numeroase lucrări "îndrăsneţe".

+ Vineri 6 Octombrie a murit într'un spital din San Juan (Argentina), în urma unei operaţii, Gheorghe Jimon. Ulcerul i se trăgea dela Dachau, unde fusese dus pentru că, prins fără acte, şi întrebat "guvernul" dela Viena dacă îl cunoaşte, răspunsul fusese negativ: Jimon era împotriva "comandantului"...

+ La 3 Septembrie s'a stins în ţară, la 81 ani, cu dorul feciorului de departe, Doamna Zoiţa Anastasia Nacu, născută Caraveli.

+ La 2 Septembrie s'a sinucis la Gelsenkirchen (Germania), după ce-şi ucisese soţia, cu care avea 3 copii, Moise Schiopul. A fost îngropat la 7 Septembrie.-

- - - - -

&& Împlinindu-se 23 de ani dela ocuparea Ţării de către ruşi, Asociaţia Românilor din sudul Germaniei a organizat Duminică 27 August, la biserica Sf. Nicolae am Gasteig (München), un parastas pentru sufletele celor dispăruţi în lagăre şi închisori sau căzuţi pentru libertatea României.

&& Aniversarea asasinării lui Corneliu Codreanu are anul acesta, la Santiago de Chile, o deosebită amploare: comemorare la Universitatea Catolică (peste 1000 de invitaţi, printre cari mai mulţi deputaţi), la sediile organizaţiilor naţionaliste, articole în "Algo Nuevo", "La Union" şi "Diario Ilustrado", parastas, reuniuni în cântece legionare, ba chiar formarea primului "cuib" în Chile, din localnici şi români. Durata comemorării: 30 Noembrie-4 Decembrie; "matadori": prof. univ. Sergio Miranda Carrington, dr în medicină George Vargas, Ramon Callis (preşedintele Mişcării revoluţionare naţional-sindicaliste), av. N. Şeitan, comandant legionar, inimosul macedonean Cola Chirani şi prof. Hagipetru.

&& La Montreal a avut loc, 6-8 Octombrie, congresul Blocului Antibolşevic al Naţiunilor, cu banchet, deschis cu Rapsodia română a lui Enescu, şi inevitabilul bal. Au vorbit O'Connor, şeful Comitetului senatorial de investigare a activităţilor anti-americane şi George McAlray, ministrul canadian al Lucrărilor publice, plus delegaţi ai naţiunilor robite; pentru români, H. Matei Hojbotă şi Nicolae Pora. Delegatul ungur, dr Ianoş, după reportajul ce-am primit ar fi "evidenţiat calvarul populaţiei din Basarabia şi Bucovina.. cerând ca Rusia să retrocedeze aceste provincii ce sunt, etnografic şi istoric, româneşti".

&& La Arad s'a găsit, cu ocazia săpăturilor pentru temelia unui hotel, un mare vas de pământ conţinând 51 obiecte de bronz: unelte casnice, podoabe, săgeţi, seceri - de origină tracă, vechi de 3000 de ani ("Neuer Weg", Bucureşti, 15.VI.67).

&& Duminică 13 August s'a inaugurat, la Ciucea, muzeul "Octavian Goga", cu o secţie de etnografie transilvăneană. Muzeul conţine manuscrise, scrisori, fotografii, biblioteca poetului (peste 6000 volume), sculpturi, picturi, scoarţe, icoane...

&& La mânăstirea din Bussy-en-Othe (Franţa), prinţesa Ileana a intrat, la 22 Aprilie, după o ucenicie de 3 ani, în monahism, sub numele de Alexandra. Vlăstarul regal a ţinut să aibă, la solemna ocazie, pe cât posibil "ambianţă" românească: la altar, a fost arhimandritul Scrima; la strană, Ion Cuşa. Dreptul de a purta rasă îl avea prin binecuvântarea mitropolitului George Tarasof. Maica Alexandra a plecat apoi în Statele Unite, pentru înfiinţarea unei mânăstiri de călugăriţe.

&& Soprana Agatha Druzescu, solistă la Opera din Bucureşti, a luat premiul I la al 8-lea concurs internaţional de canto "Achile Peri", la care au participat 58 de cântăreţi din 13 ţări.

&& Cea mai veche jucărie - de 3000 de ani! - a fost găsită de arheologi în Persia; ea se află astăzi la Louvre.-

&& De câtva timp se înregistrează o serie de asasinate politice,ai căror autori dispar apoi fără urmă,sau devin,în mod inexplicabil,clienţi ai instituţiilor de alienaţi.Comun,în toate aceste crime: prezenţa bănuită a unei formidabile organizaţii oculte,care pregăteşte atmosfera,înarmează braţul criminal şi se îngrijeşte de dispariţia martorilor şi urmelor suspecte; îndoiala ce planează asupra adevăratelor motive ale asasinatului(dar se observă că victimele sunt persoane ce au căutat,conform convingerilor proprii,să rezolve realist şi eficace problema rasială).În Noembrie 1963,preşedintele Kennedy era asasinat de un trăgător izolat,Lee Oswald,eliminat la rându-i de baristul Rubinstein; în Martie 1965 cade,pe când vorbea într'un meeting,Malcolm X,leader al "musulmanilor negri",simpatizant al naţionaliştilor albi din Sud-Africa şi partizan al separării raselor; în Noembrie 1965 e răpit,la Paris,Ben Barka(corpul său n'a fost găsit, iar cei ce s'au interesat de acest caz au dispărut la rându-le); în Septembrie 1966 cade,ucis de un "grec",Verwoerd,premierul Africii de Sud; recent de tot,în August 1967,e asasinat,tot de un trăgător izolat,şeful "naziştilor" americani, Rockwell,prieten al "musulmanilor negri" şi partizan al separării raselor.(Robert Anders,în "Rivarol",7 Sept.1967).

&& În seara de 31 Octombrie,peste 4.000 de persoane,englezi şi fii ai naţiunilor robite,s'au adunat în Royal Albert Hall din Londra,pentru comemorarea victimelor comunismului.Adunarea a fost deschisă de lordul St.Oswald.Pentru români a vorbit dr.Silviu Crăciunaş,iar P.S.Teofil a binecuvântat asistenţa,rostind şi câteva cuvinte de mulţumire şi încurajare.

&& Refugiaţii din Canada au ţinut să preamărească şi ei,într'un fel mai potrivit decât cele oficiale,aniversarea revoluţiei care a adus prăpădul pe pământ: ei s'au postat,în seara de 7 Noembrie,la poarta legaţiei criminalilor,la Ottawa,şi au întâmpinat pe mosafirii bolşevicilor,mari amatori de vodcă şi icre negre,cu huidueli,ouă clocite,roşii putrede,sticle cu cerneală şi bidoane de păcură; au aprins un sicriu negru şi steagul sovietic,care ardeau "cu flăcări furioase",cum ne scrie Matei Hojbotă; din înaltul cerului,un avion a bombardat ambasada Necuratului cu o ploaie de manifeste în toate limbile popoarelor robite.De banchet,s'a cam ales praful.Posturile de radio,televiziunea şi presa au redat evenimentul cu comentarii de simpatie.Drapelul românesc,îndoliat,purta placarde mari,pomenind de Basarabia şi Bucovina...

&& Altă manifestaţie a avut loc,la 19-20 Noembrie,la New York,în faţa clădirii misiunii sovietice dela ONU,sub auspiciile "congresului mondial ucrainean" şi cu ajutorul grupurilor naţionale din ţările robite.Au participat peste 20.000 refugiaţi.Steagul cu secera şi ciocanul a fost ars,s'au difuzat manifeste - şi trimis memorii conducătorilor de state,cerându-se oprirea deportărilor,alegeri libere şi acordarea "drepturilor omului" în toată lumea,nu numai la negri...

&& La 16 Septembrie,londonezii ce se plimbau prin preajma aeroportului au auzit strigăte de ajutor şi au văzut un individ împins cu forţa spre un avion. Alarmată,poliţia a reuşit să scoată din mâinile politrucilor sovietici pe savantul rus Vladimir Tacenko,ducându-l la loc sigur.Speriat de propriul curaj,guvernul laburist s'a grăbit să-l restituie chiar de a doua zi bolşevicilor,cari,declarându-l nebun,l-au drogat bine şi l-au suit pe primul avion ce pleca spre Moscova.Şi aveau dreptate bolşevicii: căci,în actualul climat politic,numai un nebun mai putea spera să obţină un azil politic,tulburând dulcile ape ale coexistenţei; eroarea de a se fi crezut într'un "leagăn al democraţiei",ca Anglia, i-a fost fatală...

&& Tineri "intelectuali" pro-chinezi organizaseră la Paris,în Rue Rennes,o expoziţie de afişe şi fotografii cu tema "Poporul chinez merge din victorie în victorie".Sătui de scandalul minciunii,câţiva membri ai organizaţiei "Occident" au pătruns,la 12 Octombrie,în sala expoziţiei şi,în câteva minute,au risipit totul,luând ca trofeu un steag chinez,pe care l-au ars în piaţa St Germain des Prés.- La 20 Octombrie,un grup de tineri naţionalişti francezi,tot la Paris,a devastat librăria maoistă "Le Phénix" din Bd Sébastopol.

&& Aflăm din "Bire",foarte calificat s'o ştie,că soţia lui Emil Bodnăraş este evreică; idem,a lui Gheorghe Apostol; că noul ambasador al Râpârâii la Washington,Corneliu Bogdan,e tot evreu,chemându-se în realitate Grünberg.Precum se vede,persecuţia antisemită din România e în toi!

SPIRITUALITATEA ROMANEASCĂ

Un trup imens,având Carpaţii coloană vertebrală şi respirând la Marea Neagră,spre care se îndrumă fluviile toate ce străbat ambele flancuri,România ne arată o varietate de peisaj de-o bogăţie cu totul particulară.Munţii cu masivele împădurite şi cu crestele de piatră vineţie,fără a avea înălţimea Alpilor,sînt de o severă măreţie în aspectul lor.Fie în Bucovina,fie în Făgăraş,pe fruntea Ceahlăului sau pe coamele de stâncă ale Bucegilor,ca şi în alte colţuri de ţară, aceşti munţi exprimă sălbăticia tragică a naturii,cu o vigoare neobişnuită,reamintind lanţul prăpăstios deasupra fiordurilor norvegiene.Pădurile care îmbracă coastele piezişe cu adâncimile lor umede,neatinse de secure,desişurile de brazi răsturnaţi de trăsnet,izvoarele care ţâşnesc de sub lespezile de piatră,toate aceste privelişti îţi dau un sentiment de intimitate ancestrală a naturii,pe care Occidentul întretăiat pretutindeni de urmele omului nu-l mai încearcă de sute de ani.Acestei sălbăticii de codru se atribuie şi fauna Carpaţilor,unde urşii,mistreţii,lupii,caprele negre şi cerbii roiesc prin crânguri şi poiene,făcând din România,în materie cinegetică,o ţară unică pe Continent.

Coborând însă de pe crestele munţilor spre poale,trecând peste valul rostogolit al acestor temelii de granit care închid în fibrele lor subterane aur,sare, cărbuni,fier,o formidabilă revărsare de bogăţii minerale,peisajul se moaie preschimbându-se în coline ondulate,prelinse în depărtări cu o nuanţare infinită de colori,de la verdele întunecat al pădurilor de stejar până la galbenul mat al miriştilor arse.E o ţară extraordinar de mănoasă,care se întinde sub ochii noştri,cu o vegetaţie luxuriantă risipită pe o strălucitoare îmbinare de câmpii şi ape,- desigur cel mai binecuvântat sol al Europei.La rădăcina munţilor,pe ambele versante,ca din nişte misterioase şi uriaşe uzine ale unor titani zăvorîţi în rărunchii pământului clocotesc râuri de foc cu mugetul înfricoşat al zvârcolirilor vulcanice.Deoparte,în Ardeal,e gazul metan care pe o reţea de sute de chilometri răzbate din adâncuri ca o mare de lavă aprinsă,făcând să spintece văzduhul câte un stâlp de flacără - de altă parte sînt zăcămintele de petrol din Valea Prahovei,care în mii de sonde varsă zilnic acest fluid fierbinte al unei conformaţii geologice fără pereche pe Continent.De amândouă părţile mergând înainte, se desface în faţa privitorului câmpia vastă,limpede şi generoasă,ca o carte deschisă.De pe înălţimile Postăvarului,deasupra Braşovului,se vede Ţara Bârsei, ţesătură admirabilă de cultură agricolă a vechilor colonişti saşi,aducând aminte de figurile geometrice din broderiile lor.Spre nord,în continuare,ca o nesfârşită trenă de smarald tăiată de o fâşie de argint,se iveşte câmpia Mureşului.Înapoi,ieşind din defileul Prahovei,plaiul muntenesc,covor multicolor aşternut spre infinit,răsare dintr'o dată,uimindu-te cu ţâşnirea de energie a lutului negru, năpădit de verdeaţă.Cu cât te duci mai departe pe malul Argeşului sau Ialomiţei, cu atât orizontul se desface,conturele se pierd şi ochii rătăcesc în gol fără un punct de sprijin.Te găseşti în faţa Bărăganului,cu huma grasă care,ca şi brazda câmpului din Banat,înseamnă însăşi abondenţa fără măsură şi fără hotar. În zilele de vară,lanurile aurii de grâu se îndoaie sub razele de soare; porumbul îşi fâlfâie frunzele metalice ca o pădure de săbii sclipitoare,rapiţa galbenă îşi împrăştie aroma adormitoare,din toate unghiurile palpită parcă viaţa cu o sevă neastâmpărată care fecundează la orice atingere.Cirezi de vite poposesc pe aceste livezi leneşe,cai sălbatici zburdă în faţa fântânii cu cumpănă,cârduri de dropii greoaie se stârnesc de prin ascunzişuri şi fug bătucind ţarina.Ceasuri, zile întregi,poţi rătăci sub adierea aceluiaşi vânt cald în care ca un fuior argintat strălucesc în zare fire de funigei.Din când în când,ziduri şi turnuri de cetăţi călătoare îşi plimbă mirajul lor şi dispar,imagini jucăuşe din fata morgana care mângâie des singurătăţile câmpiilor noastre.

Într'o asemenea rătăcire,ca o surpriză găseşti în faţa ta Dunărea,care încolăcindu-şi pe tăcute spinarea cu luciri de oţel,îmbrăţişează întreaga întindere a Valahiei.Intrând în ţară,Dunărea străbate Porţile de Fier cu tulburări de ape rebele,care se lovesc de bolovani şi de stânci; cu cât înaintează în drum culegând râurile şi poveştile noastre,îşi încetinează mersul,devine molatică şi gânditoare,îşi lărgeşte alvia şi tot mai domol se apropie de Mare.Înainte de a muri îşi desface braţele,şi miraculoasă Deltă se naşte astfel din această uriaşă gesticulare,junglă plină de culoare şi de mister,ca un basm oriental.Dacă n'ar avea altă minune decât Delta Dunării şi atunci ar putea revendica România de la toţi îndrăgostiţii de natură un pelerinaj care să le dezvăluie farmece necunoscute încă.Această împărăţie de apă unde se oglindesc insule plutitoare cu stufuri de

trestie şi flori de nufăr,nemărginit Eldorado al peştilor peste care se rotesc în zboruri capricioase popoare de gâşte sălbatice,cocostârci,pelicani şi egrete, e un colţ ciudat şi exotic,ceva din aspectul vrăjitului Gange,care a făcut popas în mijlocul civilizaţiei noastre.Aşa moare Dunărea pierzându-se în Marea Neagră: curgeri liniştite de unde cărunte.Din depărtare se ridică faldurile albastre ale Pontului Euxin,violente în neastâmpărul lor fără odihnă.Întâlnirea celor două continente e prinsă parcă în acest strigăt din adâncuri.

Pe acest pământ s'a depărat viaţa noastră,veac cu veac,sub aspre lovituri ale sorţii.În răstimp de două milenii,în care s'a plămădit românismul,sufletul lui,ca un vast rezervoriu a strâns în el amintiri şi speranţe,bucurii şi plângeri,toţi fiorii de care a tresărit în cursul vremilor.Cine ar putea să despice această comoară de simţire şi să aleagă din ce anume taină derivă gama multiplă prin care se exprimă specificul nostru naţional? În lumea materială însă se văd urmele trecutului,ca nişte sarcofage ale unei epoci apuse.Contactul cu popoare care s'au stins,înrudirea cu culturi îngropate,se poate descifra din atâtea pietre care vorbesc limpede pe teritoriul nostru.Iată în Hunedoara,bunăoară,zidurile cetăţii Sarmisegetuza care lămuresc în mod evident proporţiile puterii alcătuitoare de stat a dacilor şi temelia bine închegată a bătrânului rege Burebista. Dacă ar exista o savantă alchimie a sângelui,care să analizeze provenienţa minunatului lichid,globulă cu globulă,sînt convins că multe ar afirma coborîrea noastră din aceşti vlăjgani cu pieptul gol,care au muşcat cu dinţii în pământul lui Decebal.Cât despre resturile domniei romane,ele apar pretutindeni,ca nişte certificate ale unui vast sistem militar şi administrativ cu care Roma împânzise provincia cucerită.Oasele strămoşilor noştri sînt amestecate în toate colţurile cu osemintele civilizaţiei latine.La Turnu Severin se vede încă pe malul nostru zidul podului lui Apolodor,peste care Traian,la 101 al erei noastre,a trecut ca să împlânte dincolo de apă strălucirea vulturilor romani.Deasupra Dunării se ridică ruinele castrelor care desluşesc în toate amănuntele îndeletnicirile legionarilor concentraţi aici ex toto orbe terrarum.Sînt intacte încă altarele zeilor,şi iarba creşte blândă împrejurul marmurii a cărei inscripţie înseamnă moartea unui centurion sau plânge durerea celor doi copii după mama lor.În Dobrogea, la valul lui Traian,la Alba Iulia în Transilvania,la Deva unde cultul lui Mithras ne-a lăsat o întreagă hecatombă de piatră,în toate părţile,ca nişte diplome de nobleţă peceţile acestei stăpâniri ies la iveală.Mai mult: ramificarea întinsă a orânduirii de stat s'a clădit pe urmele acestor două veacuri de activitate intensă,diriguită de pe malurile Tibrului.Drumurile de căpetenie sînt arterele comunicaţiei fixate de inginerii de acum o mie opt sute de ani,minele noastre de aur sau salinele exploatate de ei îţi dau impresia că au fost părăsite numai ieri-alaltăieri şi că în curând se vor întoarce iarăşi.Cine atinge în treacăt măcar cu privirile acest uriaş ţintirim de energie risipită aici,îşi poate da seama câte din impulsurile şi patimile acestor mândri cârmuitori de ţară dorm închise în sufletul nostru,ca cenuşa unor urne funerare.

Fireşte că şi monumentele istorice medievale,din epocile mai recente,se găsesc în număr respectabil semănate în ţară.Astfel sînt fortăreţele zidite între veacurile XIV şi XV de către Domnii Moldovei.Reoglindind concepţia arhitecturală italiană,aceste aşezări ale apărării noastre sînt opera meşterilor genovezi coborîţi aici de pe corăbiile iuţi ale vestitei republici,care avea debuşeuri comerciale până în punctele depărtate ale Mării Negre.În Ardeal,începând cu veacul XIII,stilul gotic a înjghebat lucrări considerabile,care au rămas până azi ca nişte pioni avansaţi ai Apusului pe pământul românesc.Întăriturile dela Feldioara,Prejmer sau Hărman,croite de călugării ioaniţi sau templieri,s'au păstrat intacte,mărturii venerabile ale creştinătăţii primejduite.Saşii cu deosebire au înstăpânit în oraşele lor pe o scară întinsă toate nuanţele goticului,de la umerii greoi ai bastioanelor masive până la linia îndrăzneaţă a turnurilor de biserici.Tot astfel castelul Bran,cu cei vreo şapte sute de ani ai lui,pare un cuib de ritteri hrăpăreţi,smuls dintr'o culme de pe malurile Rinului şi printr'o minune căţărat pe stâncile Carpaţilor noştri.Şi-au sculptat atâţia în piatră visul lor de stăpânire a acestui pământ,din care într'o clipă ţâşnind seva autohtonă, s'a revărsat pe tot întinsul ca o mare cotropitoare.Eternul cântec al tuturor acumulărilor de forţă în natură.

Sub negura vremurilor românismul s'a pitit în scorburile din munţi.Ca râurile,care în drumul lor îşi fac albie subterană,şi la o depărtare răsar din nou, aşa ne-am retras din faţa istoriei,ca peste câteva veacuri,cu o pornire impetu-

oasă, să cerem cuvânt. În această tăcere s'a elaborat un suflet şi o conştiinţă.

Sub crestele brazilor sau pe iarba înrourată din poiene, în mijlocul turmelor de oi, strănepoţii vechiului amalgam traco-romanic şi-au depănat traiul lor. Puşi în contact direct cu toate tainele firii, ei şi-au înstrunat o impresionabilitate delicată şi o viaţă interioară plină de întrebări; moştenirile vechi, îmbinate cu panteismul roman, preceptele creştine, brodate pe fondul de lumină al păgânismului de demult, zvonul codrilor şi trăsnetele căzute pe piscuri, şopotul de izvoare şi cântecul de greieri, toate aceste coarde dintr'o claviatură largă, fără început şi fără sfârşit, au ascuţit simţurile şi au adâncit rezonanţa lor lăuntrică. În această viaţă primitivă, patriarhală, valorile estetice s'au fixat cu preciziune, o armonie de culori a povăţuit ochiul şi mâinile. Cine va căuta să examineze cu competenţă imensul tezaur al etnografiei româneşti, va constata neasemănata noastră superioritate faţă de manifestările similare ale altor popoare. Variaţia porturilor de la regiune la regiune, adesea de la sat la sat, invenţia şi fineţea acestor poeme cusute pe pânză de in, gustul discret în tonuri şi în motivele aplicate, toate dau o amplă simfonie vizuală, care nu se poate compara decât cu comoara folclorului literar şi muzical, risipită în umbra satelor. Un străin nu poate bănui această cascadă de senzaţii, care nu va avea niciodată putinţa de a coborî pe hârtie. Ca s'o verifice, va trebui să se ducă el însuşi acolo, pe muchia unui deal, la poalele muntelui, într'o duminică de vară, să vadă fetele la horă, să desprindă din mlădierile lor ritmul antic al mişcărilor lor încremenite în desemnul vaselor greceşti, să se uite în treacăt la crestăturile unei măciuci de cioban de la Rucăr sau să rămână uimit de splendida eleganţă a scoarţelor olteneşti. Un simţ al formei şi al proporţiilor, impecabil, e sălăşluit aici, la ţară, şi se furişează în toate creaţiunile populare mari şi mici, de la porţile sculptate în lemn de stejar ale Gorjului până la ultimul ciob care astâmpără setea unui călător. Ce anume influenţe ancestrale au hrănit particularismul acestei flore artistice din Carpaţi se va stabili, poate, de către învăţaţii care, admirând vitrinile din Muzeul Britanic de la Londra, vor descoperi cu mirare frapante asemănări ale unor cusături din Egipt sau din Irak, cu unele produse ale etnografiei româneşti. Pentru noi, din ele respiră eternitatea.

Există însă o civilizaţie strălucită, ale cărei forme şi principii s'au repercutat pe solul nostru, au prins rădăcini aici şi încetăţenindu-se, au primit o semnificaţie nouă, găsindu-şi a doua patrie. E o prelungire postumă a Bizanţului. Legaţi bisericeşte de Răsărit, am transplantat la noi, o dată cu dogmele şi ritul ortodoxiei, o concepţie de viaţă, cu toate consecinţele ei. Acest import spiritual, făcându-şi culcuş în suflete, şi-a atras botezul moştenirilor locale. Arhitectura şi pictura stilului bizantin, în penetraţia lor spre nord, s'au oprit şi la noi, şi la adăpostul aşezămintelor ecleziastice, s'au născut nepieritoare opere de artă. După căderea Constantinopolului, exodul unui complex patrimoniu s'a strămutat în cele două principate dunărene. Au venit prinţi din vechile familii imperiale, călugări asceţi, zugravi de iconostase şi retori elenişti cu dialectică subţire. S'a suprapus o întreagă pătură de elită socială pe culcuşul Moldo-Vlahiei. Aceşti nou-veniţi au dat domniţe la curtea voievozilor, au dat şefi bisericeşti şi mari intriganţi politici, au adus lumină şi noroi, care frământându-se cu duhul băştinaş, au făcut să pulseze un emporiu proaspăt de civilizaţie.

Neobizantinismul românesc, ca manifestare artistică, este o continuare complicată şi adaptată a concepţiei iniţiale. Atât în arhitectură şi pictură, cât şi în sculptura ornamentală, creaţiunile noastre duc mai departe şi cizelează preceptele de bază ale stilului. Nota locală, însă, se exprimă distonant la tot pasul. Cine ar putea spune că frescele de la Biserica domnească din Curtea de Argeş nu realizează principiile generale în care se încadrează mozaicurile de la Ravena sau strălucirea grea a Pantocratului în Domul din Monreale; dar cine nu-şi dă seama că din retina noastră s'au prins pe paletă tonuri mai blânde şi mai moi, severitatea ascetică a fost înlocuită cu o blândeţe umanizată, şi monumentalitatea proporţiilor gigantice a fost de-a dreptul sacrificată?

România se mândreşte pe drept cuvânt cu bisericile şi mânăstirile ei. Se găsesc pretutindeni, după coline verzi sau după piepturi de pădure, aceste monumente, care vorbesc de continuitatea neştirbită a unei doctrine religioase-culturale şi de excepţionalele aptitudini ale unui popor încercat de groaznice mizerii. Cinci sute de ani vorbesc de pe zidurile lor. O respectabilă vetustate culturală se afirmă aici, în pragul Orientului. În această vreme, multe au fost rase de fanatismul Islamului sau deteriorate în volbura năvălirilor turceşti. Sfinţii zugră-

viţi la mânăstirea Cozia, unde doarme mama lui Mihai Viteazul, păstraţi şi astăzi cu ochii scoşi de lăncile spahiilor, sînt o impresionantă imagine simbolică a străduinţelor noastre.

România de azi, în plenitudinea drepturilor ei consfinţite, îşi trăieşte prima perioadă istorică. Ca dezrobite de un zăgaz unde înţeleniseră de mult, puteri nebănuite izbucnesc din adâncime şi cer cuvânt. E o viaţă tumultuoasă, plină de zgomot şi de culoare, e nevroza unui trup care-şi trosneşte încheieturile înţepenite de veacuri, se freacă la ochi dibuind şi se scutură de praful care l-a năpădit pe drum. Sînt ezitări, desigur, semne de întrebare, strigoi ai zidurilor dărâmate, planuri pripite, şi sînt descărcări de energie, care uneori se rostogolesc în gol. Nu-i nimic! Aşteptaţi puţin! Luptătorul din arenă are picioare bine înfipte în pământ şi ochii aţintiţi spre cer! El a venit târziu, abia acum începe să-şi spună cuvântul.-

Octavian Goga (1933)

MAGII de Nichifor Crainic

V'aţi făurit un vis de-acele
Ce-au fost aievea'n Canaan,
Străvechi tălmăcitori de stele
Sub cerul din Iran.

Întinderea scânteietoare
Pălea'n adâncuri ca un fum,
Când călăuza de vâlvoare
V'a luminat a drum.

Şi-a fost că zile după zile
Pe creştet steaua vă lucea,
În pas molatic de cămile
Călătoreaţi cu ea.

Păreau pictaţi pe cer curmalii
Umbrind răcoare de fântâni;
În golul mort urlau şacalii,
Dar voi, trei Magi bătrâni,

Sporind din semnul peste fire
Tăria cugetului slab,
Treceaţi paraginile-asire
Şi haosul arab.

Treceaţi cu ochii'n steaua care,
Cu vrăji în minunatu-i chip,
Târa trei umbre legendare
Pe drumul de nisip...

O magi, pe curgerea de veacuri
Tremurătorul strop de foc
Ne-arată căi fără conacuri
Spre tainicul noroc.

Şi peste măguri de ruine,
Acelaş crez vizionar
Anină marile destine
De-acelaş strop de jar.

Pe frunţi cu magica lucoare,
Străbatem neguri şi vâltori,
Spre zarea veşnic schimbătoare
Statornici călători.

Treptat se face cânt obida,
Iar îndoielile - temei:
Ne'mbracă steaua cu hlamida
Cerescului polei.

Şi'n fulgerarea-i diafană,
Prin vremi, o Magi, vă străvedem -
Cutezătoare caravană
Sosind în Betleem...

&& Din "Bulletin européen", Mai 1967, aflăm că la 29 Aprilie s'a inaugurat la Roma, de faţă fiind cardinalul Tisserant, fostul primministru Pella şi alte notabilităţi, "Fundaţia europeană Constantin Drăgan", cu sediul oficial în Elveţia şi birouri la Roma, Paris, Palma de Mallorca, Veneţia, Atena şi München. Scopul noii Fundaţii e încurajarea europeismului sub toate feţele sale: economică, politică, spirituală, ultima incluzând imperativul unirii bisericeşti.

&& Ierarhii ortodocşi din Statele Unite, întruniţi în conferinţă la New York, 9 Mai, au fost de părere că intervenţia americană în Vietnam e justificată. Contra a votat un singur prelat: reprezentantul patriarhului din Moscova. A fost însă şi o abţinere: a P.S. Victorin, reprezentantul patriarhului Marina. Această "neutralitate", cu totul nepermisă când e vorba de lupta contra satanei comuniste, n'a făcut decât să lămurească toată lumea asupra "independenţei" acestui arhiereu.

&& Vorbind la Mărăşeşti, Ceauşescu a spus că "un rol de însemnătate istorică a avut triumful Marei Revoluţii Socialiste din Octombrie, care a deschis era eliberării popoarelor de asuprire şi exploatare, era înlăturării dominaţiei imperialismului şi colonialismului". Aceste nobile obiective se vede că le-au scăpat din vedere meritoşii revoluţionari când au anexat Basarabia, Bucovina nordică, Herţa, Carelia, Lituania, Estonia, Letonia, etc., etc....

&& "Glasul" minciunii se laudă cu mulţimea spitalelor ce s'ar fi tot construind în ţară. Şi noi cari, tot citind binefacerile regimului adus de ruşi, rămăseserăm cu impresia că acolo nu se mai bolnăveşte nimeni...

CALENDAR NAŢIONAL

1 Aug.1841: Se publică,în "biroul foii comunale"din Iaşi,"Le Philo-dace,aperçu sur l'éducation chez les Roumains,suivi de quelques remarques relatives à la prospérité des Principautés": studiu al tânărului elveţian Emil K.Kohli de Guggisberg,care venise ca pedagog în familia Gherghel(Botoşani).

2 Aug.1829: Se naşte,la Budapesta,Félix-Philippe Kanitz,istoric şi etnograf. A publicat: Explorations géographiques et ethnographiques des Balkans; La Bulgarie danubienne et les Balkans; etc.Moare la Viena,5 Ian.1904.

3-26 Aug.1917: Congresul preoţesc din Chişinău cere autonomia Basarabiei, episcopie românească,limba română în biserici şi şcoli.

4 Aug.1844: Moare Dimitrie Sulima,arhiepiscopul Chişinăului.

6 Aug.1917: Ofensiva germană,începută la 24 Iulie(Mărăşeşti) şi 26 Iulie(Oituz),e decisiv respinsă de trupele române; luptele mai continuă,la Oituz,până la 9 Aug.Românii au pierdut 14.000 oameni: morţi,răniţi,dispăruţi.La Mărăşeşti au căzut,numai la 6 August,114 ofiţeri şi 4.800 trupă; oraşul a fost decorat de preşedintele Franţei cu "Crucea de Război".

10/22 Aug.1877: Marele Duce Nicolae către Prinţul Carol: "Când poţi trece? Treci cât mai de grabă.La Şipca e luptă înverşunată.Mai multe atacuri sunt respinse din dimineaţa de 3 August.Lupta continuă,deşi a înoptat".

13 Aug.1917: Moare Alexandru Mateevici,preot şi poet basarabean.

15 Aug.1721: Abdul Paşa scrie magistraţilor din Hotin,Tatarbunar,Han Câşla, Chilia,Ismail,Brăila şi Tighina,cum şi lui Mihail Vodă Racoviţă,că Poarta a permis misionarilor poloni "să citească Evanghelia latinilor ce locuesc în susnumitele raiale şi în Moldova".

16/28 Aug.1877: Prinţul Carol e primit la Gorni-Studen de Ţar şi de Marele Duce Nicolae,care,la afirmaţia Prinţului că va comanda însuşi trupele române,a răspuns că asta ar fi cam greu,întrucât Prinţul n'ar accepta desigur să fie sub comanda unui general rus.Domnitorul a răspuns că în adevăr "asta ar fi imposibil,dar că dimpotrivă zece generali ruşi ar putea foarte lesne să fie sub ordinele Sale".Împăratul îl roagă atunci să primească comanda supremă a tuturor trupelor ruseşti din jurul Plevnei.

17 Aug.1733: Se naşte,la Champigny-Ferté-sous Jouarre(Seine et Marne) baronul François de Tott,maghiar de origină.A călătorit în Principate.Susţinea că Românii sunt de origine romană,că limba lor se trage din latină.A scris "Mémoires sur les Turcs et les Tatars",a căror limbă o cunoştea.Moare la Tatzmansdorf,1793.

18 Aug.1888: Moare la Craiova medicul sas Iosif Wilhelm Fabricius,născut la Braşov(12 Mai 1830),prieten cu dr Davila,veteran dela '77.

19 Aug.1793: Mitropolit de Ecaterinoslav,Kerson şi Taurida dela 10 Mai,Bodoni fixează centrul administrativ bisericesc al Transnistriei la Dubăsari,în cap cu protopopul Filotei Vladevici dela biserica "Adormirea Maicii Domnului".

20 Aug.1807: Guvernatorul Principatelor ocupate,baron Meyendorf,comunică din Bucureşti mitropolitului Veniamin Costache că Ţarul a acceptat propunerea defunctului g-ral Mihelson de a trece sub jurisdicţia sa pe ortodocşii din Basarabia de pe atunci,adică din sudul actualei Basarabii.

20 Aug.1947: Moare,la Bruxelles,Franz Cumont.A scris despre români în legătură cu folclorul şi mitologia.

23 Aug./6 Sept.1877: Prinţul Carol îşi mută cartierul dela Poiana la Poradim.

23 Aug.1917: Moare pe front,la Valea Zăbrăuciorului,Ecaterina Toderoiu.

23 Aug.1939: Punctul 3 din protocolul secret germano-sovietic,semnat la Moscova de Ribbentrop şi Molotov: "În ce priveşte sud-estul Europei,s'a atras atenţia,din partea guvernului sovietic,asupra intereselor sovietice în Basarabia.Din partea guvernului german,s'a declarat o lipsă totală de interes politic în această regiune".

25 Aug.1907: Moare la Câmpina,la 69 ani,Hasdeu.

28 Aug.1708: Moare la Norwich(Anglia),unde se născuse în 1642,Edouard Brown. În scrierile sale de călătorie,vorbeşte şi de Macedoneni,mai ales din Tesalia.

28 Aug.1916: Moare,la Fontenay-aux-Roses,Léon Prunol de Rosny.A publicat: La Patrie des Roumains d'Orient,Paris,1884; Les Roumains d'Orient,1885.

30 Aug./11 Sept.1877: Regimentul 14 Dorobanţi şi Batalionul 2 Vânători cuceresc reduta Griviţa nº 1.Cad peste 50 ofiţeri şi 2.000 soldaţi.

2 Sept.1792: Regele Prusiei îşi informează ambasadorul din C-pol,von Knobelsdorf,că ruşii sunt gata să intre în Moldova,ca să răzbune maltratarea lui Bodoni.

2 Sept.1838: S'a născut, la Veneţia, Bartolomeo Cechetti, directorul Arhivei locale, membru al Academiei Române (1890), pentru care a copiat multe documente. A publicat şi biografia Dorei d'Istria.

2 Sept.1941: Trupele române ocupă uzina centrală de apă a Odesei.

3 Sept.1683: Şefii armatelor ce-au liberat Viena de asediul Turcilor asistă, într'o biserică veche din Josepfsdorf (Wiener Wald), la un servici religios.

4 Sept.1851: Se naşte în Imst/Tirol istoricul Julius Jung, profesor la Universitatea din Praga, adversar al teoriei lui Rösler. A publicat: Römer und Romanen in den Donauländern (1887), Zur Geschichte der Pässe Siebenbürgens (1892), Fasten der Provinz Dacien mit Beiträgen zur römischen Verwaltungsgeschichte (1894), Die Anfänge der Romänen (1877), toate în Innsbruck. Moare în 1910.

5 Sept.1831: Se naşte în Graz compozitorul Wilhelm Humpel, dirijor la Braşov, însurat cu fata lui Ioan Maiorescu, Emilia, cu care înfiinţează, la Iaşi (1872), vestitul Pension de fete Humpel. A compus, între altele, Iată ziua triumfală.

5 Sept.1891: Se naşte, la Saint-Cloud, speleologul elveţian Pierre A. Chappuis, profesor la Cluj. A publicat: Fauna Ardealului; Fauna Banatului (cu Lucian Bologa).

7 Sept.1844: Se naşte la Paris arhitectul Emil-André Lecomte du Noüy. A refăcut palate şi biserici în Moldova.

9 Sept.1917: Preotul Vasile Cerniţă şi stareţul Dionisie Erhan deschid în Basarabia, la mânăstirea Suruceni, o şcoală de limba română.

10 Sept.1806: Moare la Dresda lingvistul Jean-Christophe Adelung. Cercetările sale asupra limbilor thraco-pelasgo-greacă şi latină au fost continuate de Vater cu limbile letonă, finlandeză, laponă, ungară şi valahă. N. în Pomerania, 30.8.1734.

10 Sept.1849: Moare în Anglia amiralul Ciciagov, fost guvernator în Principate.

10 Sept.1950: Moare la Paris filologul Ion Aurel Candrea, născut Hecht (9.11.72).

11 Sept.1795: Se naşte în Grind istoricul Iosif Kemény. A lăsat numeroase studii despre Transilvania. Moare la 12 Sept.1855.

13 Sept.1844 (sau 1841?): Se naşte, la Paris, Emil Picot, fost secretar al lui Carol I. A publicat: Poezii poporane ale Românilor din Serbia (1889); cu G. Bengescu: Alexandru cel Bun, 1882; Textul şi traducerea cronicii lui Grigore Ureche, 1878; Biografia şi bibliografia lui Nicolae Milescu, 1883; Les Roumains de la Macédoine; La question des Israéliens roumains au point de vue du droit; Documents pour servir à l'étude des dialectes roumains, 1873, etc. + 13.9.1918, Paris.

16 Sept.1908: Vladimir Senkovski, arhiepiscopul Chişinăului, care învăţase româna şi introdusese studiul ei în seminar (plătind din buzunar pe profesor), redeschisese tipografia românească şi încurajase apariţia publicaţiilor româneşti, predica româneşte în catedrală şi încuraja pe preoţi să slujească în această limbă, - e transferat la Rostov pe Don.

17 Sept.1886: Moare în Bucureşti inginerul belgian Alexandru Boisguérin. Luase în lucrare canalizarea Dâmboviţei. Se născuse în 1848.

19 Sept.1804: Moare filologul George Zabira, născut pe la 1750 în Siatista-Macedonia. A publicat; Les aventures des familles Brancovan et Cantacuzène par Demetrius Cantemir, 1796. Studiase la Salonic, fusese prin Ardeal.

22 Sept.1789: Lupta dela Mărtineşti, între ruşi şi turci.

24 Sept.1564: Moare de ciumă, la Zürich, teologul Theodor Buchmann (Bibliander). În De Ratione communi omnium linguarum et literarum commentarius Theodori Bibliandri (1548), afirmă, la pag.19, latinitatea limbii române. N. la Bischofszell, 1500.

24 Sept.1812: Moare la Sinaia prinţul Petre Bagratian, general rus, armean din Georgia.. Comandase trupele ruseşti la Ismail şi Brăila (1809), iar în Bucureşti locuise în casa banului Scarlat Ghica (1807-1810).

25 Sept.1785: Se naşte la Braşov juristul Christian Flechtenmacher, pravilist numit de Vodă Şuţu în Moldova (1812), unde a deschis un curs de Ştiinţa legilor romane (1830). Cu Bojinca şi grecul Anania întocmeşte "Codul Callimachi". + 1.5.43.

25 Sept.1886: Se naşte, la Braşov, Rudolf Czell, directorul fabricii de bere Luther din Bucureşti. Studiase la Paris, Berlin, Bonn şi Viena.

25 Sept.1909: Moare la Iaşi poetul Kernbach, zis Gheorghe din Moldova, n.1859.

25 Sept.1917: Guvernul Kerenski acordă, "în chestiunea naţională, recunoaşterea dreptului tuturor popoarelor la autodeterminare pe bazele ce vor fi stabilite de adunarea constituţională"; în acelaş timp, sovietul muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Petersburg recunoaşte "dreptul la autonomie mergând până la separaţie".

28 Sept.1380: Se naşte la Hollern (între München şi Freising), Hans S. Schiltberger. Ia parte ca "paj" al regelui Sigismund la lupta dela Nicopole (1396) şi,

făcut prizonier,e dus în Asia Mică,Egipt,Turkestan; se întoarce în 1427,trecând prin Moldova.A publicat: Reisen des Johannes Schilberger aus München in Europa, Asia und Afrika von 1394 bis 1427: impresii de călătorie...

28 Sept.1911: Moare la Iaşi profesorul Dumitru D.Agura,venit să aducă salutul poporului bulgar la serbările Universităţii.Studiase la Iaşi,profesor la Bârlad, apoi la Sofia.Prieten cu Creangă,căruia îi dăruise un dulap şi alte obiecte casnice,în bojdeuca din Ţicău stase de vorbă cu Eminescu.A scris despre relaţiile româno-bulgare.Se născuse la Cişmeaua Văruită,1849.

2 Oct.1761: Se naşte,la Schorndorf(Würtemberg),contele Charles-Frédéric Reinhard,diplomat francez de origină germană.În 1806/7 vine la Iaşi cu o misiune,însoţit de soţia sa,germană,care a scris despre ţările noastre: Lettres de Madame Reinhard à sa mère; Une femme de diplomate.Moare la Paris,25 Dec.1837.

5 Oct.1936: Moare romanistul Wilhelm Meyer-Lübke,membru al Acad.Române(1906).

8 Oct.1798: Se naşte,la Mainvilliers-Chartres,Philaret-Victor-Chasles,membru al Acad.Române.A scris despre noi în Brises d'Orient şi tradus pe Bolintineanu.

9 Oct.1886: Moare la Paris istoricul Ernest Desjardins.Ne-a vizitat.A publicat: Les Juifs en Moldavie,1867; Voyage archéologique et géographique dans la région du Bas-Danube,1868,în Revue archéologique.Se născuse la Noisy-sur-Oise.

9 Oct.1944: La Moscova,Winston Chutchill împarte Europa sud-orientală cu Stalin,în procente: România,90% ruşii,10% ceilalţi aliaţi; Grecia,90% englezii,10% ruşii; Ungaria şi Jugoslavia,juma-juma; Bulgaria,75% ruşii,25% ceilalţi.

10 Oct.1720: Hatmanul polon Filip Orlik îşi începe ziarul călătoriei.Vorbeşte şi de Moldova.

13 Oct.1792: Moare Ambrozie Serebrenikov,fost "vicar al exarhiei Moldovlahiei"în timpul ocupaţiei ruseşti(1787-1792).

13 Oct.1896: Moare în Bucureşti austriacul Carol Beniş,chemat în 1847 ca arhitect al logofeţiei bisericeşti din Muntenia de Bibescu Vodă şi gen.I.E.Florescu. A întocmit planuri pentru mânăstirile Tismana,Arnota,Bistriţa,a îngrijit de biserica Domniţa Bălaşa,azilul şi spitalul Brâncovenesc,catedrala Sf.Iosif(Bucureşti),cea din Constanţa.Din 1875 era cetăţean român.

14/26 Oct.1877: Plevna e complect împresurată.

14 Oct.1953: Moare la Geneva scriitoarea Noëlle Roger,soţia lui Eugen Pittard, cu care a făcut călătorii în ţară.A scris: La vie dramatique du peuple roumain.

20 Oct.1818: Se naşte în Issoudun(Indre) publicistul,de origină lombardă,Ubicini.A vizitat Italia,Grecia,Turcia şi Principatele,unde a luat parte la revoluţia din 1848.A scris mult despre problemele româneşti.Moare la 28 Oct.1884.

21 Oct.1520: Moare la Padova umanistul Palladio Fusco.Din opera să De situ orae Illyrici,publicată de un elev al său în 1540,nu mai există niciun exemplar, dar a fost reprodusă de Giovanni Lucio,1666,în De Regno Dalmatiae et Croatiae. La paginile 451-456,Fusco vorbeşte de morlaci.

21 Oct.1803: Moare la Bologna abatele Alberto Fortis,născut la Vicenza(1740). În Voyage en Dalmatie(2 vol.,1774),vorbeşte pe larg de morlaci.

21 Oct.1932: Moare la Geneva profesorul Louis Duparc,membru al Acad.Române, prieten cu Mrazec.Vorbind de "le peuple martyr",a spus: "Il faut rappeler que plusieurs Hongrois célèbres,notamment Jean de Huniade et Matei Corvin étaient des Roumains.On a même retrouvé un document constatant l'existence d'une conspiration de quelques magnats hongrois pour assassiner Matei Corvin",că era român..

22 Oct.1909: Moare în spitalul din Pantelimon pictorul polon Rolla Piekarski, fugit la noi ca urmărit politic(socialist).Se născuse la Smolensk,1857.

23 Oct.1456: Moare,la Ilok(Jugoslavia),Ioan de Capistrano,călugăr franciscan, prieten cu Ioan Huniade,pe care l-a ajutat în lupta dela Belgrad.

23 Oct.1878: Se naşte în Bucureşti publicistul Constantin Xeni(Zender).

24 Oct.1844: Se naşte în Viena Carol Luger,primarul Capitalei,filoromân.

24 Oct.1887: Moare la Tallinn(Estonia),unde se născuse în 1813,Wilhelm de Kotzebue,neamţ,fost consul rus la Iaşi,însurat cu o Cantacuzino.A tradus în germană poeziile populare ale lui Alecsandri.A scris un roman: Laskar Viorescu, Lipsca,1862 - şi Bilder und Skizzen aus der Moldau,Lipsca.

24 Oct.1898: Moare la Paris pictorul Pierre Puvis de Chavannes,căsatorit cu o Maria Cantacuzino,căreia Alecsandri îi închinase unele versuri.Ea a pozat în fresca dela Panthéon ca Sfânta Genevieva.Se născuse la Lyon,14 Dec.1824.

29 Oct.1924: Moare la Paris artistul dramatic Eduard Max,născut la Iaşi,fiu al ginecologului Max şi al d-nei Romallo.N'a vrut să ia cetăţenia franceză...

31 Oct.1793: Moare la Paris Jean-Louis Carra,fost preceptor al fiilor lui

Grigore Alexandru Ghica Vodă.A publicat: Histoire de la Valachie et de la Moldavie,Iaşi,1777; Histoire de la Valachie,Neuchâtel,1781.Se născuse la 11.3.1743.

3 Nov.1707: Se naşte la Sibiu medicul Mihail Czakul,presupus român.Chirurg la curtea domnească din Iaşi(1739),chemat la Ţarigrad să vindece pe fiul marelui cancelar(1744),la 1751 vindecă pe Selim Ghirai,hanul Tătarilor.Când cu ciuma din Braşov(1755-56),se distinge în îngrijirea bolnavilor din Schei.Moare în 1771.

5 Nov.1862: Moare la Missolonghi generalul Theodor Grivas,luptător cu Colletti şi Colocotroni împotriva Turcilor.Se născuse în Acarnania,1800.

7 Nov.1877(st.v.): Românii cuceresc oraşul fortificat Rahova.

9 Nov.1792: Ecaterina II scrie gen.Cehovschi,guvernatorul Ecaterinoslavului, să împroprietărească în Transnistria nişte boeri şi funcţionari moldo-valahi veniţi în Rusia.26 de boeri,deveniţi astfel proprietari în judeţele Ananiev şi Tiraspol,aduseră acolo atâţia moldoveni încât formară 20 de sate.

10 Nov.1905: Moare istoricul Alfred Rambaud(n.la Besançon,1842),care,cu E.Lavisse,a publicat Histoire générale,ocupându-se şi de Români.El a prefaţat cartea lui Al.D.Xenopol: Histoire des Roumains,Paris,1896.

10 Nov.1913: Se înfiinţează la Bucureşti,din iniţiativa lui Iorga,Pârvan şi G.Murgoci,"Institutul sud-est european":"Ni se pare o nevoie de neînlăturat a cunoaşte cât se poate de serios şi de deplin mediul cultural,geografic şi etnografic în care trăim noi ca popor.El cuprinde în rândul întâi popoarele de peste Dunăre,de care sîntem legaţi prin străvechiul sânge tracic,prin participarea la aceeaşi viaţă de Stat sub romani,bizantini şi turci,prin aceleaşi silinţe de eliberare,sub tutela şi cu ajutorul românilor - singurii rămaşi în picioare cu autonomia şi aşezămintele lor -, şi astăzi prin aceleaşi interese".

11 Nov.1852: "Giornale Officiale di Sicilia",despre Transilvania: "În ce priveşte pe români,ei sunt în majoritate faţă de restul naţionalităţilor.Numărul lor se ridică la 1.226.998; urmează ungurii,în număr de 354.986 locuitori,apoi saşii,cu 155.658 locuitori..".

11 Nov.1914: Moare la Paris,unde se născuse la 7 Sept.1844,Emil-André Lecomte de Noüy,arhitect,venit în ţară să restaureze palate şi biserici: Curtea de Argeş, Trei Ierarhi,Sf.Nicolae,mitropolia din Târgovişte,Sf.Dumitru din Craiova,etc.

11 Nov.1947: Maniu,Mihalache şi alţii,condamnaţi la muncă silnică pe viaţă.

15 Nov.1629: Moare Gabriel Bethlen,prinţ al Transilvaniei.

15 Nov.1846: Se naşte,la Orbe(Vaud),Louis Basset,profesor la Bucureşti(1864), secretar al prinţului Carol(1869).Moare la Bucureşti,23 Martie 1931.

16 Nov.1794: Se naşte,în Gorizia,gen.Johann-Baptist-Alexandru Coronini-Cronberg.Guvernator în Banat şi Voivodina(1850),în 1854 intră cu trupele în Principate.A întemeiat,pe locul numit Babacai,comuna Coronini.Moare în 1888.

20 Nov.1813: Se naşte în Luttenberg/Stiria slavistul Franz von Miklosich,profesor la Viena,unde moare(7.3.1891),membru al Acad.Române.A publicat: Die slavischen Elemente in Rumunischen,1862; Über die Wanderungen der Rumunen in den dalmatischen Alpen und den Karpathen(1880); Rumänische Untersuchungen: Istro und Macedo-Rumunische Denkmäler(1881-82); Beiträge zur rumunischen Lautlehre,1881/3; Die slavinischen,magyarischen und rumunischen Elemente im türkischen Sprachschatze.

20 Nov.1881: Se naşte în Bârnar/Neamţ,din tată elveţian şi mamă româncă(Smaranda),fotograful Adolf Chevallier,zis Jovaliu.

21 Nov.1917: Se deschide cu Te Deum,în catedrala din Chişinău,Sfatul Ţării, care declară autonomia Basarabiei.

23 Nov.1856: Moare la Viena istoricul Joseph Hammer-Purgstall,fost consul la Iaşi(1806).A publicat Geschichte der Osmanischen Reiches,1814, 4 volume.N.1774.

26 Nov.1852: Se naşte,în Besançon,Arnold L.Montandon,administrator al domeniilor regale din Buşteni şi Sinaia.A publicat: Souvenirs de Valachie; Souvenirs de Moldavie; Excursions en Dobrogea; Faune de la Roumanie,etc. moare la 3.3.1922.

28 Nov./10 Dec.1877: Trupele române cuceresc cele 3 redute dela Opanez,luând 7.000 prizonieri şi 5 tunuri.Plevna cade,Osman Paşa se predă.Prinţul Carol îl felicită.Ţarul îi înapoiază sabia.

29 Nov.1888: Moare la Aschaffenburg/Bavaria,unde se născuse(1800),medicul,de origină ceh,Iacob Cihac.Vine în 1825 în Moldova,unde Kiseleff îl numeşte medic şef al armatei(1832).La congresul de medicină din Freiburg,ţine o conferinţă despre Moldova(1838).A publicat: Istoria naturală,1837; Bericht über die Fortschritte der Civilisation in dem Fürstenthume Moldau,Freiburg 1838; Manual pentru învăţătura soldaţilor din compania sanitară a oastei,1859; Heil und Nahrungsmittel welche die Ostromanen,Moldauer und Walachen,aus dem Pflanzenreiche gewinnen.

2 Dec.1917: Basarabia se proclamă Republică Democratică Moldovenească.

5 Dec.1897: Moare în Bucureşti austriacul Eduard Patzelt,venit în ţară la 1844 ca chirurg la "Brâncovenesc".

7 Dec.1960: Moare la Bruxelles,în urma unui accident,pianista Clara Haskil.

8 Dec.1860: Un ukaz al ţarului restituie mânăstirii Neamţ moşiile Copanca şi Chiţcani din Basarabia,dăruite ei de Petru Rareş.

8 Dec.1935: Moare la Paris istoricul Georges Lacour-Gayet,născut la Marsilia (1856),prieten al României.A publicat: Les Roumains de Transylvanie sous le joug magyar,Paris,1915; Le passé de la Roumanie,etc.

13 Dec.1565: Moare la Zürich,unde se născuse la 26.3.1516,filologul Conrad von Gesner.În Bibliotheca universalis,cât şi în Mithridates sive de differentiis linguarum,vorbeşte de limba Valahilor,Moldovenilor,Morlacilor,Ardelenilor,etc.

14 Dec.1780: Se naşte la Lisabona contele Carol-Robert de Nesselrode,diplomat rus de origină germană,în graţiile lui Alexandru I al Rusiei,tare pe la 1812...

14 Dec.1884: Se naşte în Bucureşti pictorul Samuel Mützner.A studiat la noi, la München,Paris,şi a lucrat în Japonia.A fost soţul pictoriţei Rodica Maniu.

15 Dec.1399: Un document al Papei Bonifaciu IX menţionează biserica românească "Sf.Nicolae" din Scheii Braşovului.

16 Dec.1821: Dimitrie Sulima,arhiepiscopul Chişinăului,scrie lui Veniamin Costache,la Colincăuţi(Hotin),că sora sa Elisabeta,fugită cu alte călugăriţe din Moldova,poate rămâne cu ele la mânăstirea Tabăra(Basarabia).

17 Dec.1857: Se naşte,la Neuchâtel(Elveţia),Léo Bachelin,bibliotecar al lui Carol I şi profesor la liceele din Bucureşti(1889).Moare în 1930.

17 Dec.1917: Congresul românesc dela Tiraspol,convocat de 5 soldaţi(Bulat, Jalbă,Durbăilă,Dumian,Mămaiu),decide,în cele bisericeşti: în bisericile satelor româneşti slujba să fie în limba română; predica,în limba poporului; coruri de copii în fiecare sat; secţie românească la seminarul teologic; episcopie românească.Punctul 3 al convocării: "Rugăciunea în sf.biserică să fie în limba norodului moldovenesc,pentru ca fiecare bătrân şi tânăr să înţăleagă cu ce rugăciune merge preotul,pentru ei,înaintea lui Dumnezeu".

20 Dec.1907: Un ukaz însărcinează "Înfrăţirea ortodoxă misionară a Naşterii Domnului" din Chişinău,înfiinţată în 1902,să editeze ziarul "Luminătorul".

20 Dec.1919: Unirea Basarabiei e recunoscută de Franţa,Anglia,Italia,Japonia.

25 Dec.1685: Moare la 38 ani,într'un spital din Vevey(Elveţia),arheologul Jacob Spon.A publicat,pomenind şi de noi: Voyage en Grèce,1685; Voyage d'Italie, de Dalmatie,de Grèce et du Levant,1678.Se născuse la Lyon,1647.

26 Dec.1791: Recomandat de Ecaterina II,Bodoni ajunge episcop de Cetatea Albă.

31 Dec.1860: Se naşte la Geneva arhitectul Louis P.Blanc.Studiază la Zürich şi Paris şi se stabileşte la Bucureşti,căsătorit cu o fată a gen.Berindei.A construit Universitatea din Iaşi,Institutul Botanic-Bucureşti,Ministerul Domeniilor. Moare în 1903.

COLIND de Yvonne Rossignon

S'a 'nălţat un smeu pe sus,
smeu de pară,stea codată,
lumii,mari,care-i arată
unde s'a născut Isus.

Prinsă'n copci de vânturi line
joacă'n licăr de văpaie,
peste-un staul îşi îndoaie
geana lungă de rubine.
Pruncu vede şi o cere
gungurind în scutecele.
Şi-ar lega de degeţele
smeul,de-ar avea putere.

I-ar juca'n buestru sborul
alb,de pasăre măiastră,
i-ar da sfoară'n tain'albastră
până unde-ar duce-o dorul.

Da-i prea mic,şi se cuvine
să se stâmpere fârtatul,
c'a venit cu colindatul
mult norod să i se'nchine.
Toţi cu daruri: care-un miel,
care-un fagur nou de lună,
nevoiaşii-o vorbă bună
şi-un sărut pe degeţel.

Maica'n raze 'mpodobită
cată steaua să-i pitească,
cu lumina ei cerească
să nu-i fie de ispită.

Doarme Pruncul,şi visează
legănat de cornamuze,
şi îi tremură pe buze
zâmbet dulce,joc de rază.

Maica ştie că-i prin cer
şi-acum sburdă ca un miel.
Uite,mişcă-un degeţel,
trage sfoara,lerui-ler.

&& "Să nu uităm niciodată -a spus Ceauşescu la Mărăşeşti- că toate cuceririle de care ne bucurăm azi au fost cucerite prin lupte grele". Păcat de osteneală!..

&& Vineri 11 August, P.S.Valerian a oficiat, cu un grup de preoţi, slujba sfinţirii locului unde se va clădi, din iniţiativa prinţesei Ileana, o mânăstire ortodoxă. Comitetul de construcţie are în frunte pe păr.Uşeriu. Locul e în vecinătatea oraşului Elwood City, care-şi sărbătoreşte 75 ani de existenţă. În aceeaşi zi, la programul naţionalităţilor din oraş, au vorbit P.S.Valerian şi maica Alexandra.

&& "Zidul ruşinii" din Berlin a împlinit, în August, 6 ani. Totuşi, în anii 1961-1966 au reuşit să fugă din Germania ocupată nu mai puţin de 366.573 persoane. În acelaş timp au fost împuşcate, în încercarea de a trece zidul, 76 persoane, iar în alte puncte ale liniei de demarcaţie alte 70, în total 146 persoane. În primele 6 luni ale anului în curs au trecut în Germania liberă peste 200 de persoane, dintre care 30 de grăniceri.

&& La 25 Iulie, Papa s'a întâlnit în biserica Sf.Gheorghe din Fanar, care-i şi catedrala Patriarhiei Ecumenice, pentru a doua oară cu Patriarhul Atenagora, de faţă fiind cardinalii Tisserant, Cicognani, Dellacqua, Tappoumi şi demnitarii Patriarhiei. A doua zi, Papa a mers la Efes, unde s'a ţinut, în biserica închinată Sfintei Fecioare, al treilea sinod ecumenic(431), vizitând şi mormântul Sf.Apostol şi Evanghelist Ioan, peste care Justinian clădise impunătoarea biserică "Sfinţii Apostoli". Despre această vizită, Patriarhia anunţase şi pe primatul Vechilor catolici, arhiepiscopul Andreas Rinkel de Utrecht. Notăm că ultimul papă care a fost la Constantinopol e Constantin I, la anul 711.-

&& Peste Dunărea noastră s'au durat în vechime două poduri: al lui Traian, construit, la începutul sec.II, de Apolodor din Damasc la Turnu Severin, şi al lui Constantin cel Mare, în sec.IV, lângă Celei. După războiul Independenţei, Anghel Saligny a construit, între Feteşti-Cernavodă, podul Carol I, pentru calea ferată. În 1956 s'a construit alt pod, între Giurgiu-Rusciuc, cu cale ferată şi şosea. Acum e în lucrare, la 10 km nord de Hârşova, între Giurgeni-Vadul Oii, un pod de 1.450 metri lungime, cu lăţime carosabilă de 13,8 metri; va fi gata în 1969.

&& La concursul deschis de revista comunistă Rinascita pentru cel mai bun afiş simbolizând "50 de ani de la revoluţia din Oct.1917", a prezentat, prin coperta "Buletinului European"(Iunie 1967), şi dl Horia Roman o machetă, reprezentând nişte vapoare venind din Canada şi, în mijlocul "soarelui" comunist, chipul surîzător al Svetlanei Stalin, cu explicaţia: "După strălucite experienţe agricole de o jumătate de veac, Rusia trăieşte graţie grâului.. canadian, în timp ce la orizont străluceşte surîsul new-yorkez al Svetlanei Stalin"...

&& Prietenul T.Nour Miron comemorează, în felul său, jumatea de secol de atrocităţi comuniste, publicând, în "Régional de Cosne"(28 Oct.), "La confession d'un prolétaire de l'Est": 14 strofe ce descriu amănunţit, în versuri, toată înşelăciunea comisă în dauna celor pentru cari, chipurile, s'a făcut "revoluţia"...

&& Sărbătorind 50 de ani de crime, bolşevicii au exaltat continuu pe Lenin şi pe Troţki. Au uitat însă pe bancherul Schiff, fără ale cărui fonduri cu greu s'ar fi mai făcut idealista revoluţie...

&& La 9 Octombrie, după ultima reprezentaţie, la Veneţia, a teatrului "Comedia" din Bucureşti, artista Zoe Teodorescu-Petrescu s'a prezentat la poliţie, cerând azil politic: n'auzise, pe semne, că s'a schimbat ceva în ţară...

&& Ministrul de Externe al unei ţări africane, cumva "de Fildeş", şi democrată, un oarecare Asuan, a primit, cu ocazia unei vizite în Germania, o înaltă decoraţie, pe franţuzeşte chemată "Grand Croix de l'Ordre pour le Mérite"; când, după plecarea lui, poliţia a făcut vizita de rigoare în apartamentul ce ocupase la Stuttgart, a găsit diploma decoraţiei în coşul de hârtii...

&& Duminică 6 August s'a scufundat în lacul Tei de lângă Bucureşti un vas de pasageri, din cari s'au înecat vreo 300. Dacă "Giornale di Brescia", din care luăm ştirea, se miră că ea n'a fost comunicată nici de autorităţi nici de ziarele române, asta înseamnă numai că Occidentul nu cunoaşte mentalitatea comunistă...

&& Cele mai mari broaşte din lume trăesc la gurile fluviului Missisipi: ele ajung, acolo, la dimensiunile unei mingi de fotbal.

CRONICA PESIMISTULUI

* Revoluţia din Octombrie.- Cum era uşor de prevăzut,a cincizecea aniversare a loviturii de Stat leniniste dela Petersburg a provocat,la Moscova,în ţările satelite şi în Apus,o avalanşă de retorică.O revoluţie,care n'a fost o revoluţie, comisă în luna Noembrie,care e de fapt Octombrie,şi care se menţine de o jumătate de veac prin teroare şi minciună,a fost celebrată cu o apoteoză a minciunii.

Vrând să fim cât se poate de obiectivi,nu putem spune mai mult decât aceasta: că singura reuşită reală a putschului rusesc din 1917 e propaganda.Manifestaţiile,cuvântările,scrierile ocazionate de recenta aniversare sunt confirmarea acestui unic succes al "revoluţiei" din Octombrie.Dacă după cinci decenii de crime, violenţe,genocide,epuraţii,lichidări în massă,cum nu s'au mai văzut dealungul istoriei,nici chiar în cele mai întunecate vremi,e încă atâta lume care mai crede şi chiar se entuziasmează de comunism,înseamnă că,măcar un triumf,marxismul, avariat ca leninism,şi l-a asigurat; triumful propagandistic.Şi nu e puţin lucru,chiar dacă vulgului îi place să fie înşelat(vult decipi),iar intelectualii de o anumită specie se complac în neadevăr.

Operă a unei bande de fanatici,care ştie ce vrea,pe când opozanţii,în frunte cu socialistul Kerenski,deşi enormă majoritate,erau dezorientaţi şi nehotărîţi,lovitura de Stat de acum cincizeci de ani nu a adus poporului rus nimic din ce promitea.Robii ţarului,care deabia începeau să întrevadă zorile unei libertăţi precare,au căzut într'o robie şi mai grea.Se trăgea nădejde,ca o compensare pentru suprimarea libertăţilor democratice,într'o eră de egalitate socială şi de bunăstare.Dar niciunul din aceste obiective n'a fost atins.Ba se poate spune că distanţele sociale în Rusia de astăzi şi în coloniile satelite sunt mai profunde decât înaintea primului răsboi mondial.Cât priveşte prosperitatea, ajunge să ne gândim că,după atâtea decenii de comunism,Rusia e nevoită să cerşească cereale şi instalaţii industriale în ţările capitaliste.Sub orice aspect l-am privi,regimul comunist e falimentar: pe tărâm economic şi pe tărâm cultural, pe tărâm social şi pe tărâm politic.Progresele spaţiale,realizate cu imense sacrificii,dar şi graţie ingenuităţilor americane,nu au ameliorat condiţiile de trai ale popoarelor sclave: şi ele se înscriu,cel mult,la activul propagandei.

O filosofie aberantă şi hibridă,ca cea a lui Karl Marx,nu putea da,de altfel,alt rod.Altoită pe "golul sufletesc" al ruşilor,care caută -după diagnoza exactă a lui Eminescu- în cuceriri exterioare ceea ce le lipseşte înlăuntru,era fatal ca această ideologie materialistă să se rezolve într'o serie nesfârşită de eşecuri.Şi numai de câţiva ani se recurge,de nevoie,la sisteme "capitaliste" pentru a face faţă crizei economice din ce în ce mai grave.Ultimele "reforme" din spatele cortinei de fier sunt omagiul pe care comunismul i-l aduce,constrâns, capitalismului.S'a dovedit,pe baze statistice,că Rusia sub ţari ar fi progresat, cu toate enormele resurse de care dispune,mult mai mult decât sub comunişti.

Adevăruri de acest gen,pe care nu ştim cine şi cum le-ar putea contesta,nu s'au scris şi nu s'au spus cu ocazia recentei sărbătoriri.Vor birui,însă,până la urmă,fiindcă istoria,în ciuda păcatelor şi nedreptăţilor ei,care pe toţi ne îndurerează,are o funcţie finală reparatoare.De aceea îi mai spune şi Providenţă.

* Intransigenţii.- Am avut totdeauna o neîncredere instinctivă faţă de fanatici,de intransigenţi.Sunt cei care cedează mai întâi.Faptul se explică psihologic: tocmai fiindcă se simt slabi,oscilanţi,gata să cedeze,oamenii adoptă,în exterior,atitudini decise,îşi umflă pieptul şi trag lozinci retorice,criticând pe "moderaţi".Uitaţi-vă bine la refugiaţii,care de câtva timp se duc în ţară,cu un pretext sau altul: veţi recunoaşte în ei pe câţiva dintre cei mai înverşunaţi anticomunişti de până ieri,care te denunţau public dacă,acasă la tine,în Occident,acceptai să vezi pe un prieten sau o rudă venită din ţară.Vedeau spioni şi agenţi peste tot,iar astăzi se duc la Bucureşti şi,vrând nevrând,ling labele păroase ale reseriştilor.

* Grecia.- Schimbările dela Atena,dacă pe de o parte ne bucură,pe de alta sunt destinate să ne îngrijoreze.E unul din aspectele paradoxale ale acestui exil evenimentul cu două feţe(într'un număr precedent al "Vetrei" am vorbit de conflictul din Orientul Mijlociu,cu laturile pozitivă şi negativă,simultan).Lovitura de Stat militară a salvat ţara,atât de importantă pentru apărarea lumii libere,de o dictatură comunistă,adică de satelizarea Greciei.Salvarea a venit la ultimul moment,la ora a 25-a,cum ar spune Virgil Gheorghiu.Pe de altă parte, actualul regim,anticomunist,e şi naţionalist; iar naţionalismul elen e poate cel

mai şovin din lume.Aceiaşi militari,care se bat bine contra comunismului,împilează şi distrug minorităţile etnice,cum se vede şi la Cipru.Naţionalismul are acest păcat de origine: e opresiv cu alte naţionalităţi.Poate că numai Legiunea găsise soluţia exactă: naţionalism,dar naţionalism tolerant,înţelegător,dispus la colaborare.Contaminările rasiste,în sens biologic,au venit mai târziu,şi e semnificativ că nu românii neaoşi le-au adus în Garda de Fier,ci corciturile.Nu avem ştiri recente din Grecia,după schimbarea de regim; dar tare ne temem că situaţia românilor de acolo,câţi au mai rămas,s'a înrăutăţit.

* Fascism şi naţional-comunism.- Modestia colegului de redacţie Adrian Popa îl va împiedica,desigur,să dea seama de o polemică recentă,pe care a avut-o,în presa italiană de dreapta,anume în "Borghese",cu un ziarist italian,altfel excelent şi bine intenţionat.Acesta,după o vizită de două săptămâni la Bucureşti,unde a vorbit cu multă lume,s'a întors oarecum entuziast de anumite aspecte ale Republicii Socialiste; şi în reportajele publicate,fără să ascundă anticomunismul său de fond,a dovedit o oarecare simpatie pentru forma naţională de"socialism" din România.I-au plăcut în special puritanismul regimului,autonomizarea progresivă faţă de Rusia,ridicarea unei noi generaţii de literaţi,în polemică cu "toboşarii timpurilor noi" gen Beniuc şi Zaharia Stancu,desvoltarea industrială,etc.Ceea ce gazetarul italian a uitat să spună,sau a spus în surdină,e preţul pe care,pentru eventuala parte pozitivă din toate aceste realizări,poporul român a trebuit şi continuă să-l plătească.Prietenul Adrian Popa a adus aminte, cu un articol în "Borghese",acest lucru,şi le-a atras atenţia oamenilor de dreapta occidentali,în special italieni,asupra unei grave erori de perspectivă: aceea de a judeca aşa zisul comunism naţional ca un fel de fascism,poate gândindu-se la "naţional-socialismul" lui Hitler.Toată simpatia,pe care presa de dreapta din Apus o arată vădit regimului lui Ceauşescu,se datoreşte acestei perspective greşite.Şi dacă s'ar libera total de ruşi -ceea ce până acum e o simplă veleitate- România,cu un regim comunist,tot nenorocită ar fi: nenorocirea ar fi,poate,mai mică,dar nu este aceasta,în niciun caz,soluţia pe care românii o vor.Adrian Popa observă,pe bună dreptate,în replica sa,că regimul dela Bucureşti trebuie secondat,cât e cu putinţă din situaţia noastră,de exilaţi şi de adversari hotărîţi, în procesul de detaşare de URSS,dar atâta şi numai atâta.Pentru rest,rămâne încă un regim străin de aspiraţiile autentice ale poporului român,chiar dacă astăzi, brusc,arborează latinitatea(pe care până mai ieri aceiaşi oameni o contestau sau o injuriau).Voim o politică românească şi nu o politică "fascistă".Nu trebuie uitat,iarăşi,că Mussolini a fost primul care a recunoscut Rusia sovietică şi că Hitler,la rândul său,n'a ezitat să ne sacrifice pe noi unui acord,precar de altfel,cu ruşii.În paginile următoare,articolul lui Adrian Popa în întregime.

* Şmecherie comunist-naţională.- Anecdota circulă în ţară.Ies împreună,dela ONU,Johnson,Kosîghin şi Mănescu,şi se suie în aceeaşi maşină.La prima cotitură, preşedintele american dă ordin şoferului s'o ia la dreapta; premierul muscal îi spune,fireşte,s'o ia la stânga.Reprezentantul reserist întinde şi el braţul spre stânga,dar îi şopteşte şoferului s'o ia la dreapta...

Dragoş Măgureanu

&& Alexandru şi Marianne Cantacuzino,mergând să vadă ţara,au trebuit să plătească tributul declaraţiilor obligatorii la "Glasul"minciunii.Deşi n'au coborît din limuzină decât la hotel şi ceva "instituţii",Alteţele Lor au putut totuşi observa că "tânărul român e fericit şi i se pregăteşte un viitor luminos"; că sunt "nelipsite în fiecare sat: şcoli,biblioteci,cămine culturale"; şi că "ceea ce-i mai evident este ridicarea nivelului general din punct de vedere.. economic". Să nu fi primit,dumnealor,niciun apel din ţară,în care li se cereau lame de ras şi ace de cusut?...

&& Un fruntaş grec comunist -ne spune radio Praga- a declarat la Moscova că torturile aplicate de guvernul "fascist" din Atena "întrec până şi pe cele din Germania nazistă".Nu însă pe cele din Uniunea sovietică...

&& Patriarhul melchit al Damascului,cardinalul Maximos,patriarhul ortodox Theodosios al Antiohiei,patriarhul siro-ortodox Ignatius Jakouba şi muftiul Siriei au protestat la 13 Iulie,printr'o telegramă la Naţiunile Unite,contra enexării Ierualimului de către Israel.

&& Ocupându-se,în "Glasul"ălora,de Hasdeu,Nichifor Crainic ezită să spună că se născuse în Basarabia: de ce,oare,dacă în ţară domneşte atâta libertate?...

" CALEA ROMANĂ "

După ce ani dearândul au tămâiat Jugoslavia lui Tito,cu rezultatul pe care-l ştim,cei mai reputaţi editorialişti occidentali,experţii în afcerile de peste cortină,s'au aruncat acum cu ochii închişi asupra României.Mai ales după ce guvernul dela Bucureşti s'a declarat,spre deosebire de celelate regimuri comuniste şi chiar de guvernul din Belgrad,echidistant în conflictul arabo-israelian,toate simpatiile acestor observatori au mers spre Nicolae Ceauşescu,tânărul şi dinamicul dictator al României comuniste "Borghese" însuşi a publicat un articol în acest sens,de Giano Accame.

Acum,nimeni nu se bucură mai mult ca scriitorul acestor rânduri de acest brusc interes pentru un popor care,dealungul încercatei sale istorii,n'a aspirat la altceva decât să se distingă de masa slavă,care îl strânge din toate părţile (şi pentru aceasta a păstrat cu încăpăţânare amintirea Romei în însuşi numele său etnic).Nimeni mai mult ca subsemnatul n'are motiv să se bucure de faptul că oameni de Stat cu autoritate,din Italia şi Germania,merg la Bucureşti să reînnoade vechi legături,rupte de invazia rusească din 1944.Dar unele adevăruri esenţiale trebuesc spuse,pentru a evita surprize neplăcute,ca cele ce ne rezervă astăzi Tito.

Mai întâi,pentru a proceda cu ordine,nu trebuie uitat că actualul regim politic român e o creatură sovietică.In 1944,partidul comunist român nu ajungea la o mie de membri,după mărturisirea a însăşi Anei Pauker,şi n'ar fi putut niciodată să pună mâna pe o naţiune de circa 20 de milioane de locuitori fără determinanta intervenţie a trupelor de ocupaţie ruseşti.Acestea,la ordinul lui Vişinski,impuseră regelui Mihai,în Martie 1945,un guvern comunist,care de atunci domneşte stăpân în România.Şi a domnit şi domneşte şi astăzi cu metode ce obişnuit se cheamă "staliniste".Opozanţii,chiar de provenienţă socialistă,ca Titel Petrescu,sau comunistă,ca Lucreţiu Pătrăşcanu,au fost ucişi sau au dispărut; toate partidele,şi nu numai cele de dreapta,au fost dizolvate; presei,i s'a pus căpăstru; lagărele de concentrare din Bărăgan şi Delta Dunării cuprindeau în unele momente zeci de deţinuţi politici,cari în mare parte n'au supravieţuit lipsurilor şi torturilor; Biserica ortodoxă a fost aservită partidului unic,pe când cea catolică de rit oriental a fost suprimată în 1948 cu un decret(şi numai unul din cei şase episcopi închişi mai trăeşte,cu domiciliu obligatoriu).

Şi în articolul publicat de "Borghese",de altfel,Accame admite că,din toate "democraţiile populare",cea mai rigidă în interior continuă să fie România.Dar el se arată,ca atâţia alţii,dispus să-i ierte totul graţie iniţiativelor autonome din politica externă: ultima,poziţia adoptată în timpul crizei din Orientul Mijlociu; penultima,reluarea necondiţionată a legăturilor diplomatice cu Germania liberă.Şi în această chestiune a "destalinizării" româneşti trebuie,însă, umblat cu atenţie.Nu e deloc adevărat că predecesorul lui Ceauşescu,Gheorghiu-Dej,s'a desfăcut progresiv de Moscova din motive patriotice.Cine a cunoscut omul (cum l-a cunoscut,de pildă,senatorul comunist italian Eugenio Reale),ştie că Gheorghiu-Dej era cel mai plecat dintre servii ruşilor din ţările robite.Antisovietismul său s'a născut în momentul în care Hruşciov a vrut să-l lichideze ca prea compromis cu stalinismul şi cu "cultul personalităţii".Informat la timp de intenţiile epurative ale lui Hruşciov,Gheorghiu-Dej s'a grăbit să lichideze pe cei mai periculoşi rivali,ca deja pomenitul Pătrăşcanu,adevăratul "comunist naţional" dela Bucureşti,şi să se înconjoare de colaboratori de încredere,spre a evita o manevră din lăuntru,cu sprijinul ruşilor.Cari au comis apoi o întreagă serie de greşeli,ca divulgarea cunoscutului plan Valev pentru împărţirea Europei orientale în zone industrializate şi zone agricole: plan care pe bună dreptate a iritat pe români şi care a devenit o armă de temut în mâna conducătorilor de la Bucureşti,decişi de acum să intensifice,cu sprijinul şi la instigarea chinezilor,avantajoasa polemică anti-rusă.

Ceauşescu a moştenit această situaţie,şi nu înţelege să modifice o linie, care,paradoxal,e unica ce a creiat în jurul regimului comunist puţină atmosferă de simpatii şi adeziune populară.Guvernul de la Bucureşti ştie perfect că,bătând pe nota anti-rusă,găseşte un ecou deplin în sufletul poporului.Exploatată cu neîndoelnică abilitate,această tactică a adus României remarcabile beneficii şi în relaţiile cu Occidentul.România,care timp de 20 de ani a trebuit să sufere un foarte apăsător regim colonial sovietic,e astăzi,trebuie s'o admitem,un şantier avansat,în care lucrează mii de tehnicieni şi muncitori occidentali,mai ales nemţi şi italieni.

Dar poate ajunge aceasta,pentru a da o patentă de respectabilitate conducătorilor dela București? Deschis,și aproape fără plăcere,aş zice nu.Două recente episoade cred că sunt suficiente să demonstreze că nimic sau aproape nimic nu s'a schimbat în sistemele polițiste dela București.Primul episod aruncă o lumină sinistră și asupra comportării occidentalilor față de refugiștii de peste cortină.La sfârșitul lui Martie trecut alesese libertatea la München,în Bavaria,unde se găsea în fruntea unei delegații oficiale de arhitecți români,nici mai mult nici mai puțin decât fratele vitreg al șefului partidului comunist român,profesor Dragomir Vasile Ceaușescu.Poliția secretă din București,faimoasa securitate,care are pe conștiință sute de uciderí și răpiri,s'a pus îndată în mişcare pentru a pune mâna pe fugar.N'a fost nevoie,însă,de niciun act de forță.Pentru că guvernul dela Bonn întâi,cel francez apoi,interesate să intensifice legăturile cu România comunistă și deci să nu irite pe Ceaușescu,nu numai că au refuzat să dea ilustrului fugar azilul cerut,dar au făcut așa fel să fie predat agenților din București,cari-l hăituiau.

Al doilea episod,și mai recent,s'a întâmplat la Viena.Obosit de exil și,poate,înșelat de o întreagă propagandă care caută,tocmai,să facă să se creadă că România de azi e cu totul altceva decât România comunistă de ieri,un refugiat român,care de mulți ani se stabilise în Statele Unite,decide să se repatrieze. Se întoarce în Europa și se adresează ambasadei române din Austria pentru pașaport și viză de intrare în România.Consulul român din Viena tergiversează,apoi dă a'nțelege refugiatului pocăit că,pentru a merita iertarea țării,trebuie să săvârșească o serie de acțiuni de spionaj în dauna compatrioților încă în exil, ba chiar să execute,cu ajutorul securității,răpirea unuia din faimoșii atentatori dela legația comunistă română din Berna.Refugiatul își dă astfel seama că regimul polițist dela București,cu toată slăbirea relațiilor cu Cremlinul,a rămas tot cel dinainte.Întrerupe astfel contactul și reia viața aspră a exilului.

Acestea sunt fapte,de care trebuește ținut seamă,chiar încurajând progresiva desfacere română de URSS,înainte de a exprima opinii asupra devăratei situații de azi din România.Altfel se riscă a face proasta figură a acelui ziarist occidental,care concludea liniștit că,de vreme ce în România,spre deosebire de Ungaria și Cehoslovacia,nu avuseseră loc reabilitări de șefi comuniști uciși,trebue că nici n'au avut loc relativele ucideri.

Adrian Popa("Borghese",31 Aug.67)

- Adaogă "Borghese": Articolul de noi publicat asupra României,spre deosebire de cele apărute în alte jurnale italiene,nu țintea deloc să creieze iluzia că la București comunismul a apus sau stă să apună.Din contră,Accame punea în relief tocmai caracteristicile "rigide" și aproape staliniste ale comunismului român, invitând pe cititor să nu-și facă iluzii asupra unei posibile "convertiri" la democrație a lui Ceaușescu & C°.Rămâne însă la fel de viu,pentru noi,interesul de a ajuta și încuraja ceea ce însuşi prietenul Popa definește "progresiva desfacere română de URSS".Problema e identică cu cea ce se pune pentru China.Trebue să înțelegem că războiul contra imperialismului tradițional rusesc a devenit de-acum prevalent față de lupta contra diverselor regimuri comuniste naționale. Faptul că această politică e însoțită de gesturi de lașitate ca cele săvârșite de guvernele din Bonn și Paris față de refugiați,nu poate fi decât condamnat.Nu există "rațiune politică" suficientă pentru a justifica unele gesturi,nedemne de oameni și țări libere.-

&& "Distanțarea de ruși" și libertatea sunt așa de mari în țară,încât nici măcar "Glasul"minciunii,făcut anume pentru ameţirea refugiaților,- comemorând, prin pana unui Virgil Cândea,pe Kogălniceanu,n'a avut curajul să spună că acesta era basarabean,sau să pomenească necazurile ce i-au căşunat rușii când cu publicațiile scoase înainte de 1848,ori româneasca atitudine când,la 1878,ni s'a răpit sudul Basarabiei,- măcar că era vorba de feudalii țariști,cu cari "comuniștii" nu vor să aibă nimic în comun...

&& Guvernul cehoslovac -spune radio Praga- a trimis o telegramă celui din Atena,cerând "să se acorde cetățenilor greci un minimum de drepturi omenești". N'o fi la mijloc o greșală? Căci așa telegramă ar fi fost mai bine îndreptată la Moscova - și chiar la Praga însăși!

&& Parlamentul "european" din Strasbourg e compus din 142 membri: câte 36 nemți,francezi și italieni,câte 14 belgieni și olandezi,și 6 luxemburghezi.

CONGRESUL DE LA ROMA(23-29 Sept.)

La zece ani dela înfiinţarea,în "Cetatea eternă",a Societăţii Academice Române,membrii ei au ţinut să se reunească,pentru activitatea obişnuită,aniversare şi "bilanţ",pe aceleaşi străvechi maluri ale Tibrului.Oraşul,cu splendori permanente şi duipase amintiri istorice,vremea excepţional de frumoasă,calitatea şi numărul participanţilor,inimoşia organizatorilor,atenţia şi concursul autorităţilor,adeziunea coloniei româneşti locale,- totul a contribuit la reuşita acestui al XI-lea congres.Durata a fost prea scurtă pentru avalanşa de comunicări şi manifestările ocazionate de prezenţa atâtor compatrioţi.

În impresionanta listă a Comitetului de onoare,cuprinzând nu mai puţin de 22 personalităţi din viaţa politică şi ştiinţifică a Romei,găsim nume ca Giovanni Gronchi,fost preşedinte al Republicii,Pella,fost primministru,Petrucci,primarul oraşului,episcopul Vasile Cristea,rectorii ateneelor universitare,etc.

Congresul s'a deschis Sâmbătă dimineaţa,23 Septembrie,la Capitoliu,în prezenţa cardinalilor Tisserant şi Beltrami,cu salutul municipiului(Rebecchini),al Universităţii(Ghisalberti),al prof.Bruno Manzone,preşedintele secţiei italiene a Societăţii,al mons.Bârlea şi conferinţa prof.Aldo Ferrabino.

A doua zi,în capela Prea Sfântului Sacrament din Sf.Petru,s'a oficiat Sf.Liturghie de către P.S.Cristea,monseniorii Bârlea,Cosma,Zăpârţan,Menges şi preoţii Mircea,Orduna,Maură,Gherman,Goia,Müller,Bârlea,Clineţ; răspunsurile: corul bărbătesc,condus de mons.Tăutu.La parastasul pentru membrii decedaţi ai Societăţii a slujit şi părintele Boldeanu.Toată asistenţa s'a deplasat apoi la catacomba Domitilla,unde pr.Boldeanu,ajutat de un cor de fete(condus de mons.Tăutu),a slujit Liturghia "în rit ortodox",pomenind,alături de episcopii Vasile Cristea, Teofil şi Trifa,pe Papa Paul al 6-lea.Apostolul: prof.Popinceanu.Seara s'a deschis,la sediul "Fundaţiei Drăgan" din Forul Traian,expoziţia pictorilor români, cu tablouri de D.Filip,Gina Ionescu(Buenos Aires),Eugenia Frateş Caragaţă(Florenţa),Eugeniu Lozovan(Copenhaga),Nicolae Petra,Şt.Tănăsescu(Mexic),Iliu(Montreal),Magdalena Rădulescu(Nisa),Dan Iroaie(Palermo),D.Berea,Dinu Grigorescu(Paris), Nina Batalli,Marielise Cottescu Mariani,Eugen şi Tudor Drăguţescu,Zoe Giotta-Frunză,Şt.Ruta(Roma).Noaptea,plimbare în grup prin oraş.

Luni seara s'a făcut,la Galleria Nazionale d'Arte Moderna,unde s'a organizat şi o expoziţie documentară,comemorarea lui Brâncuşi la zece ani dela moartea sa. Au vorbit: G.C.Argan,preşedintele Asociaţiei Internaţionale a Criticilor de Artă,Ionel Jianu şi Mircea Eliade.

Marţi după amiază,26 Septembrie,excursie la Villa d'Este şi Villa Adriana (Tivoli).Explicaţiile istorice şi arheologice: prof.Baffi şi Dinu Adameşteanu.

Miercuri seara,în sala Borromini,concert coral de muzică românească,dirijat de Traian Popescu.S'a executat muzică sacră(Nu pricep Curată,Lăsaţi pruncii, Născătoare de Dumnezeu,Pre Tine Te lăudăm,Concert de Crăciun) şi folclorică: Răsunetul Ardealului,Dor de sat,Ciobănaşul,Cântec de leagăn,Preste deal,Cătălina,Sârba în căruţă,Pui de lei.

Tot în sala Borromini a fost comemorat,în seara următoare,la 40 de ani de la moartea sa,Vasile Pârvan,de către prof.Giuseppe Lugli,Dinu Adameşteanu şi T.Onciulescu(Şcoala română din Roma şi importanţa ei pentru cultura românească).

La încheierea congresului,Vineri,dnii Jianu,Ierunca şi Mircea Popescu au sărbătorit pe Mircea Eliade,care la 9 Martie a împlinit 60 de ani.A răspuns,mişcat,sărbătoritul,amintind alte vremi,cu nume ca Polihroniade,Vulcănescu,Dan Botta.Iar Sâmbătă seara,30 Septembrie,a vorbit la Palazzo Torlonia,în sala arhiplină,despre "L'iniziazione religiosa nel mondo moderno".

Congresul şi congresiştii au fost găzduiţi la "Domus Mariae"(Via Aurelia), unde tot timpul a fost deschisă o expoziţie a "Cărţii române în Occident": impresionantă puterea de creaţie a unor oameni risipiţi în patru vânturi,siliţi de cele mai multe ori să-şi irosească timpul pentru câştigarea amăritei bucăţi de pâine.Au participat,cu comunicări: Gh.Caragaţă,Piero Gerbore(Florenţa),Vasile C.Cristea(Franţa),Gino Benvenuti,Vittorio Vettori(Pisa),Şt.Teodorescu(Stuttgart), G.Uscătescu,Radu Enescu,Adolfo Muñoz Alonso,José Maria Castan Vazquez(Madrid), Antoaneta Bodisco(Köln),Nora şi C.Michael Titus,Philippe Jolivet(Anglia),Angelo Moretta Petraşincu,Ion Guţia,Leo Magnino,Const.Drăgan,Mircea Popescu,Luciano Pascucci,mons.Tăutu,Mons.Cârnaţiu,Ruggero M.Ruggieri,Arturo Siciliano,Mario Sertoli,M.Baffi,G.Galassi-Paluzzi,Horia Roma,Marcello Camilucci(Roma),Sanda Stolojan,C.Amăriuţei,René Eucher,Mihai Korne,Paul Barbăneagră,V.Ierunca,Petru Gherman,

Iacob Goia,N.Beldiceanu,Anina Rădulescu-Pogoneanu.Em.R.Bogdan,Gr.Filitti(Paris), Ion Gheorghe,Const.Sporea,Mihai Cismărescu,Dionisie Ghermani,I.V.Emilian,mons. Bârlea,Fl.Popan,Hyeronimus Menges,Martin Camaj(München),Th.Zotschew(Kiel),Horia Stamatu,P.Vălimăreanu(Freiburg),N.Georgescu-Roegen(U.S.A.),Mira E.Baciu-Simian (Honolulu),FL.Müller(Durbach),Heinrich von Mast(Solbad Hall),Al.Randa(Salzburg), Artur Maurer(Lübeck),Silvia Montani,Popinceanu(Erlangen),D.St.Marin(Bari),Fr. Schürr(Konstanz),Bonfante(Torino),Hedwig Krenn(Frankfurt),Antonio Uccello(Siracusa),Nic.Ţimiraş(Berkeley),Petru Iroaie(Palermo).

S'au anunţat cu comunicări şi n'au putut veni: Dem.Găzdaru,Teodor Cazaban, N.Novac,N.Crişan,Aurel Lapadatu,Şt.Baciu,Marianne Reinke-Stamatu,D.C.Amzăr,Gerard Şerbănescu,Eugen Lozovan,Oct.Buhociu,I.G.Dimitriu,N.A.Gheorghiu,Oct.Vuia, Spiridon Focas,etc.

Oaspeţi: dna Onciulescu,fam.Loffredo-Corteano(Napoli)dnele Moraldi,Simone, Panaitescu,Roman,Rossignon,Frăţiţă-Gasperoni,Paraschivescu,Sandovici,fam.inginer Giotta,familia Papolla,fam.arhitect Pitini,mons.Traian Crişan,pr.Mărgineanu, fam.Bujin,dnii ing.Morariu,Chircu,Florea,prof.Beratti,Moscuna-Sion,Cives,Apostol,Georgescu(Roma),pr.Ignat(Catania),dr Berlovan(Torino),dr Horodniceanu(Veneţia),dnele prof.Brear(Argentina),Eliade(Chicago),Drăgan(Milano),Maurer(Lübeck), Popinceanu(Erlangen),Krenn(Frankfurt),Bogdan(Paris),Gabor(Viena),Sporea,dl Cifarelli,fam.Nicola(München),sculptor Anastase(Paris),maior Balotescu-Bordea(Karlsruhe),N.Adameşteanu,fam.Steger(Frankfurt),dna Ghermani(München),etc.

Într'o seară d-na Silvia Montani,veterană a închisorilor reperiste,a povestit emoţionant "frânturi de viaţă trăită": cum deţinutele îşi îndulceau amarul îngânând cântece de acasă,din care dânsa a cântat o sumedenie,toate de dor.Mişcătoare mai ales cele pe care le auzise la d-na Mihalache.

Congresul s'a încheiat Vineri noaptea,29 Septembrie,cu un banchet,oferit de "Fundaţia Drăgan" la "Taberna Ulpia",lângă Forul lui Traian.

Reuşita congresului s'a datorat străduinţelor neobositului preşedinte al Societăţii Academice Române,mons.Octavian Bârlea,secretarului şi casierului comitetului de conducere,dr Mircea Popescu şi prof.Onciulescu -vechiul comitet a şi fost,de altfel,reales pe încă 2 ani- şi mai ales secţiei italiene a Societăţii, în cap cu dl prof.Bruno Manzone.Congresul viitor: probabil la Salzburg - sau... în Statele Unite.-

Alexandru Ţuluca

&& Tovarăşul Ştefan Enache,mare mahăr la oficiul de turism din Bucureşti,se laudă în "Glasul"minciunii cu succesul turismului românesc: ne-au vizitat ţara, anul acesta,nu mai puţin de 1.200.000 străini.Deşi articolul se lăbărţează pe 4 coloane,tovarăşul Enache n'a găsit loc s'arate şi câţi români au făcut turism în alte ţări.Să fi pierdut Românii gustul plimbării? In capul articolului stă scris,ca "motto",că turismul ar fi "paşaport pentru pace".Ceeace înseamnă,având în vedere turismul în sens unic,că "paşnici" ar fi numai apusenii,pe când Românii cine ştie ce război or fi pregătind: mai ştii?...

&& Se ştie că,dintre "criminalii de război" judecaţi la Nürnberg,în temniţă a mai rămas doar Rudolf Hess,care nici măcar n'a luat parte la război,aflându-se în Anglia.72 de personalităţi germane şi străine,în cap cu André-François Poncet, au făcut acum un apel pentru eliberarea sa,ridicându-se contra menţinerii,de către patru.. mari Puteri,a unei închisori menite,numai,"să supravegheze moartea unui moşneag de 74 ani"...

&& În recentul război arabo-israelian,Evreii au avut 679 morţi şi 2.563 răniţi.Arabii au avut,după o socoteală din Tel Aviv,115.665 victime,şi anume: 66.000 morţi,răniţi sau prizonieri din Jordania; 36.665 din Siria; iar Egiptul a dat 10.000 de morţi şi 3.000 prizonieri(afară de zecile de mii de răniţi -şi nerăniţi,pieriţi de foame şi de sete în pustiul dogoritor al Sinaiului).

&& Mitropolitul Dositei de Ohrida şi Scoplie a proclamat la 18 Iulie,pe baza unei decizii sinodale şi cu aprobarea guvernului,autocefalia Bisericii Ortodoxe din Macedonia"sârbească",cu vreo 500.000 credincioşi,3 dieceze şi peste 200 parohii.Ohrida a mai fost reşedinţa unei mitropolii autocefale de pe la 980 până la 1767.Patriarhia din Belgrad şi sinodul din Atena au protestat au protestat contra noii autocefalii.

&& Patriarhul Christophoros II al Alexandriei a murit la 23 Iulie,în vârstă de 91 ani.Se retrăsese de câtva timp şi trăia la Atena.

DIN ZIARE, CĂRŢI, REVISTE

* Gen.Platon Chirnoagă, în "Rivarol", 17 Aug. 1967: În numărul 861 din Rivarol, 13 Iulie 1967, se află la pagina 6 un articol: "România este golistă?", unde se spune că "în timpul luptei contra bolşevismului, în al 2-lea război mondial, conducătorul Antonescu şi regentul Horty îşi ţinură faţă'n faţă cele mai bune trupe ale lor, netrimiţând pe front decât diviziile de mai puţină valoare". Român, eu am făcut cel de al doilea război mondial contra Rusiei sovietice numai pe front, cu gradul de colonel şi general de brigadă. Sunt deci în măsură să constat că afirmaţia făcută cu privire la diviziile româneşti nu corespunde adevărului istoric. Mareşalul Antonescu a trimis pe frontul de răsărit toate diviziile româneşti şi n'a reţinut în Transilvania, adică cu faţa spre Ungaria, decât diviziile ce deja suferiseră grave pierderi în Ucraina şi care se găseau aci pentru odihnă şi reorganizare. Iuliu Maniu, om politic român, şeful partidului naţional-ţărănesc, a intervenit pe lângă mareşal, încercând să-l convingă să reţină o rezervă de câteva divizii bune spre Ungaria, pentru a putea face faţă unei surprize din acea parte, dar Antonescu a refuzat. El era convins că Ungurii n'aveau să mişte cât timp erau aliaţii Nemţilor; dar în acelaş timp el ştia că pentru a bate pe Ruşi trebuia să pună toate forţele româneşti organizate contra celui mai dur şi mai ipocrit inamic pe care România l-a avut dealungul istoriei sale şi care era cunoscut de Români de două secole pentru cruzimea şi barbaria armatelor sale. Mareşalul Antonescu era un mare strateg, care ştia să rişte pe fronturi secundare pentru a obţine rezultate favorabile, chiar decisive, pe frontul principal.

* Giano Accame, în "Giornale d'Italia", Roma, 3 Oct. 1967, interview cu rabinul Rosen din RSR: "Există 20 de sinagogi în funcţie numai la Bucureşti; 75 sunt comunităţile evreeşti răspândite pe întreg teritoriul românesc şi 200 sinagogile... Evreii sunt numeroşi în cadrele mijlocii ale partidului. Printre personalităţile politice mai remarcabile sunt evrei prea puternicul Leonte Răutu, membru al executivului şi secretar al Comitetului central; Gaston Marin, membru al Comitetului central; Ştefan Voicu, director politic al cotidianului partidului "Scânteia". Printre intelectualii evrei se disting Aurel Baranga, care e cel mai mare dramaturg român de astăzi; cele două foarte cunoscute poete Maria Bănuş şi Veronica Porumbacu; comediograful Davidoglu, etc.

* Pastorul Wurmbrand, în faţa senatului american: În închisorile din România, "am văzut preoţi catolici, eroi, murind nu numai pentru Cristos şi pentru a fi mărturisit, până la capăt, credinţa în Isus Cristos, dar şi pentru Papa. Am auzit cuvintele unui preot catolic. Intrebat dacă mai crede în Papa, el a răspuns: 'De la Sf. Petru, a existat totdeauna un Papă - şi până la revenirea lui Cristos va exista mereu un Papă. Şi Papa actual, Pius al XII-lea, n'a pactizat cu voi, şi nici un Papă nu vă va strânge mâna'. El fu călcat în picioare, chinuit şi ucis sub ochii noştri... Compromisurile de azi ne cauzează acolo o adâncă mâhnire. Arhiepiscopul de Canterbury, numeroşi canonici, etc, au vizitat România anul trecut (1965). Am pus deci conducătorilor creştini întrebarea: 'De ce aţi luat parte la banchete alături de persecutorii noştri?' Mi s'a răspuns: 'Noi suntem creştini, şi trebuie să fim prieteni şi confraţi cu toţi, şi cu comuniştii'. Eu am zis: 'Eu nu sunt în măsură să susţin o polemică cu voi. Eu n'am putut citi Biblia timp de 14 ani. Voi trebuie că cunoaşteţi mai bine creştinismul. Imi amintesc vag de a fi citit în Biblie că prietenia cu această lume e hula lui Dumnezeu. Dar să admitem că voi datoraţi prietenie şi camaraderie la toată lumea. Cum se face că n'o aveţi decât pentru persecutorii noştri şi niciodată pentru noi?'... Toţi aceşti înalţi prelaţi apuseni sunt oameni mari. Comparat cu ei, eu sunt cu totul nimic. Şi totuşi, mă întreb mereu: 'De acord, să fiţi prieteni comuniştilor, dar de ce numai comuniştilor?' Ei nu s'au interesat niciodată de noi!...

Au existat întotdeauna Papi răi şi Papi buni, preoţi răi şi preoţi buni. Dar pentru prima oară în istoria Bisericii, conduita bisericilor e dominată de comitetul central al unei puteri declarată atee. Comitetul central al Partidului decide cine trebuie să fie Patriarh.. Ei au găsit peste tot slabi şi păcătoşi. Pe aceştia i-au numit în capul bisericilor. Aşa se face că la seminarul teologic din Bucureşti aţi fi putut auzi predicându-se doctrina următoare: Au existat trei revelaţii divine: prima fu făcută prin Moise, a doua prin Isus, a treia prin Karl Marx.. Religia e coruptă din lăuntru. Ea serveşte de instrument politicei comuniste. Pretutindeni preoţii trebuiau să facă propagandă în favoarea colectivizării agriculturii. Pretutindeni, când comuniştii au lucruri importante de făcut, cunoscând influenţa religiei, ei pun pe preoţi să predice acele lucruri".

* Giuseppe Prezzolini, în "Borghese", 28 Sept.1967: Dacă toţi catolicii, inclusiv Sfântul Părinte, ar crede profund în Împărăţia Cerurilor, nu s'ar osteni atâta pentru cucerirea Împărăţiilor Pământului...

* Pr.Hoffmann (profesor la Facultatea protestantă de Teologie din Paris), cuvântare în catedrala ortodoxă din Geneva, 27 Oct.1967: "Mai rău decât persecuţia, e coruperea religiei. Peste tot, în ţările controlate de partidul comunist, acesta reuşeşte să instaleze ca şefi religioşi oameni devotaţi lui.. Aşa se face că în diferite ţări satelite, ca şi în Uniunea Sovietică însăşi, partidul îşi are episcopii "săi", profesorii "săi" de teologie, prezidenţii "săi" la consiliile parohiale.. Că unii au ajuns denunţători la poliţie, asta e în legătură cu atmosfera de suspiciune generală, unde fiecare termină prin a spiona pe fiecare, făcând o atmosferă irespirabilă..".

* Lubomir Hanak (preşedintele Comitetului central-european de Coordonare), cuvântare la Kassel, 29 Oct.1967: "La 50 de ani dela Revoluţia din Octombrie, nivelul de viaţă al muncitorului sovietic ajunge exact la 40% din nivelul muncitorului occidental - şi ar fi ridicol chiar numai să vrei să-l compari cu al muncitorului american, căci ar trebui să înmulţeşti cu 8 sau cu 10.. În 15 ani, 5 milioane de oameni au fugit din Germania de Est şi s'au refugiat în Germania Federală! Aceste milioane de persoane nu erau nici prinţi din Gotha, nici magnaţi ai finanţei, ci muncitori, proletari, lucrători. Din "marea primăvară" a muncitorilor, pe care trebuia s'o aducă Revoluţia din Octombrie, comunismul n'a făcut decât "iarna sombră", murdărită de noroi şi pătată de sânge... Cu sângele din Praga, sângele din Budapesta, sângele din Poznan, sângele din Berlin şi, astăzi, la celălalt capăt al lumii, sângele din Vietnam, ca ieri cu sângele din Indonezia şi sângele din Corea, comunismul, care se pretinde o dialectică a inteligenţei şi a istoriei, nu dispune de alte argumente decât exilul şi închisoarea".

* Eugen Ionescu, în "Combat", Iunie 1967: "Rusia sacro-sanctă: 5o de ani de asasinat, de genocid, de cinism, 50 de ani de colonialism, de imperialism, 50 de ani de tiranie în numele unui neverosimil, unui imposibil paradis. Şi ei vor sărbători aceasta: cincantenarul ororilor! Iar jurnaliştii vor face liniştiţi bilanţul stupidei revoluţii, al regimului celui mai tiranic pe care oamenii l-au inventat".

* Siniavsky, scriitor rus întemniţat: "Pentru ca să dispară pentru totdeauna închisorile, noi am construit noi închisori. Pentru ca să cadă graniţele dintre State, noi ne-am înconjurat de un zid chinezesc. Pentru ca munca, în viitor, să devină o bucurie, noi am creiat munca forţată. Pentru ca să nu mai curgă niciodată o picătură de sânge, noi am ucis, ucis, mereu ucis"!

* Baronul Edmond de Rotschild a lansat, la 16 Iunie, un apel în care, exprimându-şi "imensa mândrie" faţă de "victoria militară a poporului evreu izolat într'o lume ostilă şi indiferentă", cere, pentru consolidarea ei, contribuţia bănească a tuturor evreilor. Printre evreii cari şi-au exprimat dezacordul, notăm pe Jacqueline Hamadard, care, în "Le Monde" din 10 Iulie, arată că-i vorba de "o victorie militară care nu dovedeşte decât o forţă zdrobitoare şi care nu rezolvă nimic.. Solidaritatea mea este cu cine e apăsat, persecutat, oriunde în lume, cu victimele israelite şi cu nenumăratele victime arabe.. Scrisoarea dlui Rotschild aduce şi un alt comentariu: n'a reflectat el deloc la faptul că pro-semitul ce se consideră ca aparţinând "poporului ales" e la fel de rasist ca antisemitul? Adaog că această atitudine, departe de a servi poporul israelit şi pe evreii din lumea întreagă, nu face decât să furnizeze arme antisemitismului.. Pentru a protesta contra acestei atitudini mă adresez eu compatrioţilor mei evrei, invitându-i să respingă apelul său şi să proclame astfel că sunt francezi şi nu evrei 'din Franţa', cum scrie el".

O, CE VESTE MINUNATĂ! de Eglantina Daşchievici

O, ce veste minunată
În curând ne va fi dată:
Ţara noastră liberată,
Pribegia terminată.

Goarne cereşti trâmbiţa-vor,
Acasă pe fii chema-vor,
Când va sosi ceasul sfânt
Să călcăm pe-al nost' pământ.

Acolo s'sărbătorim
Naşterea lui Crist din plin,
Şi pe Maica Lui Cea Sfântă
S'o slăvim acolo încă!

Iară noaptea de Crăciun,
Cu'nvoirea Celui Bun,
S'o facem cu sănătate
În Ţară, nu'n străinătate!

Pân'atunci în aşteptare
De o veste-atât de mare,
Doamne,dă-ne tuturor
Un An bun şi'nfloritor!

&& Niciuna din multele vizite ale patriarhului ecumenic Atenagora,întreprinse recent în diferite ţări,n'a putut să-i placă atâta,credem,ca acea făcută,la 16-20 Octombrie,în ţara noastră: pentru că Sanctitatea Sa este,şi se mărturiseşte,român,vorbind perfect dialectul macedonean.

&& In "Glasul"minciunii vedem o uliţă din Lereştii Muscelului: case foarte frumoase,vechi,cu pridvor,acoperiş de şiţă,palan de ulucă apărat de gingaşe străşini,tot de şiţă.Lereşti,ultimul sat pe valea Râului Târgului spre graniţa veche,era una din comunele cele mai renumite prin frumuseţea portului naţional: până şi preotul umbla îmbrăcat "româneşte"; în poza din foaia reseristă,se văd trei tineri,îmbrăcaţi "nemţeşte" şi cu şepci ruseşti...

&& Inşirând "manifestările consacrate aniversării a 150 de ani dela naşterea lui Mihail Kogălniceanu","Glasul"minciunii arată că adunări au avut loc şi "în satele Mihail Kogălniceanu din raionul Iaşi şi Kogălniceni din raionul Paşcani". Nu mai rămânea decât să se deplaseze,cu "manifestările",în vreun sat din valea Cogălnicului,în Basarabia...

&& Toate organizaţiile albaneze din exil comemorează,timp de 3 luni(Nov.-Ian.1968),500 de ani dela dispariţia eroului lor naţional,George Castriota Scanderbeg,mort la 17 Ian.1468.Când însă redactorul de "La Résistance Albanaise",14 Noembrie,de unde luăm ştirea,afirmă că "după moartea lui Ion Huniade al Ungariei, Scanderbeg rămăsese singurul stâlp al rezistenţei europene contra Turcilor",minimum ce se poate spune e că nu prea cunoaşte istoria: dacă nu alta,Scanderbeg al lor a fost contemporan cu un anume Ştefan cel Mare...

&& De superioritatea rasei negre sunt convinşi nu numai exaltaţii dezordinilor din St.Unite,dar şi negri mai moderaţi: Martin Luther King arăta de curând, la o adunare,că "negrul e frumos,şi e frumos să fii negru"...

Cam în acelaş timp era judecat,la Dar-Es-Salam(Tanzania),un negru de 50 de ani,acuzat că a ascuns instrumente de vrăjitorie.In timpul procesului,el a desvăluit că şi-a tăiat şi mâncat tatăl,nevasta şi pe cei 3 copii ai săi: "Eu n'am ucis şi mâncat decât membri ai familiei mele -s'a apărat el; n'am ofensat deci pe nimeni; simţeam o irezistibilă poftă de carne omenească".Intervenţia poliţiei n'ar fi,deci,decât un nepermis amestec în treburile interne ale familiei lui, şi e de aşteptat protestul ligii drepturilor omului...

&& In ultimii 3 ani,peste 4.000 de preoţi catolici au cerut să fie dispensaţi de această misiune,pentru a se putea căsători.Se crede că 90% din aceste cereri au fost acceptate.Dar mai sunt şi alţi preoţi -în Olanda,Anglia,St.Unite, Africa- cari au părăsit apostolatul fără să mai ceară permisiune şi s'au căsătorit("Borghese",17 Aug.1967).

&& Cum şi-a tratat Stalin neamurile directe,nu ştim,dar cele "prin alianţă" au fost bine ghiftuite: Lazăr Kaganovici,socrul său,era vicesecretar al partidului,membru al politbiroului şi comisar al poporului la industria grea; iar cumnaţii: Mihail Kaganovici,membru în Comitetul central al partidului şi comisar al poporului la industria de război; Aaron Kaganovici,membru în Comitetul politic al Ucrainei şi administrator al aprovizionării Kievului; Sergiu Kaganovici, mahăr peste industria textilă; Boris Kaganovici,peste furniturile armatei...

&& Circa 1300 Ucraineni au sărbătorit la Dortmund,Duminică 27 August, 50 de ani dela proclamarea independenţei Ucrainei.La manifestaţie a participat şi Exarhul Apostolic al ucrainenilor uniţi din Germania,P.S.Platon Korniliak.

&& La 23-26 Octombrie a avut loc la Academia Evangelică din Tutzing seziunea Comisiei Ecumenice pentru sprijinirea preoţilor ortodocşi din Germania.Au vorbit: prof.Nissiotis,directorul Institutului Ecumenic din Bossey(Elveţia),despre "Relaţiile dintre bisericile membre ale Consiliului Ecumenic şi biserica Romei şi progresul pe calea reciprocei apropieri"; pastorul Ziegel,dela Academia din Tutzing,despre "Icoanele Maicii Domnului"; prof.Heyer dela Universitatea din Heidelberg,despre "Contribuţia bisericească a teologiei ruse din exil"; şi ziaristul Edmund Plazinski,despre "Preoţii necanonici din Germania".Dintre români au participat părintele D.Em.Popa şi dr.Paul Miron.-

&& La "Hommage à Holger Sten",Copenhaga,1968,colaborează şi Eugen Lozovan, cum vedem în programul ce ni s'a trimis,cu "Doïna et saga.Parallèles épiques roumano-scandinaves".Pe lectorul Universităţii din capitala daneză îl mai întâlnim,în "Zeitschrift für romanische Philologie"(Tübingen,1967),cu observaţii,nu tocmai favorabile,la "Studii de lingvistică generală" de Al.Graur,şi o frumoasă recenzie a broşurii lui N.I.Herescu,"Style et hasard".

&& Dacă ştiinţa a arătat că aştrii mai apropiaţi -luna,marte,venus- sunt pustii,lupta pentru cucerirea spaţiului nu poate avea,ca obiectiv,decât asigurarea unor avantajoase poziţii.. strategice,sau,mai lăudabil,încercarea folosirii lor în cadrul noilor descoperiri ştiinţifice.Maximum ce se poate spera însă,admiţând invenţia unor aparate cu viteza.. luminii,este,teoretic,contactarea planetelor din sistemul nostru solar.Lumina reflectată de lună ne ajunge într'o secundă şi jumătate; lumina soarelui,în 8 minute şi 45 secunde.Lumina însă din "Alfa Centauri",cea mai apropiată stea de dincolo de sistemul nostru solar,ajunge pe pământ în aproape 4 ani! Deci chiar ipoteticului aparat ce ar sbura cu viteza luminii i-ar trebui nu mai puţin de 8 ani pentru dus-întors.Şi chiar de s'ar găsi curajosul care să încerce "experienţa",cum îşi va căra cu el alimente pentru atâta vreme?.. Cu cele mai perfecţionate mijloace de astăzi,această distanţă s'ar parcurge în exact 268.000 ani! Se vede însă că omul,făcut din pământ, este legat de pământ - şi nu-i e dat să atingă planete străine de "natura" sa. Cel puţin,cât este viu...

&& Numărul de 263 de papi e mai mult convenţional,criteriile istoricilor în a admite sau exclude pe unii anti-papi fiind diferite.Dintre papi,82 sunt veneraţi ca sfinţi,32 au fost martirizaţi.Ca origină: 104 au fost romani, 103 din alte părţi ale Italiei, 15 francezi, 9 greci, 7 germani, 5 asiatici, 3 africani, 3 spanioli, 2 dalmaţi, 1 din Tracia, 1 olandez, 1 portughez, 1 din Creta, 1 gal, 1 englez,etc. 9 papi au "domnit" mai puţin de o lună; 11,mai mult de 20 de ani. Cea mai lungă domnie a fost a lui Pius al IX-lea: 31 ani şi 7 luni.

&& Printre sutele de arhierei cari,la primul sinod Vatican(1870),au fost contra introducerii dogmei infailibilităţii Papei,Wolfgang Krahl citează,în "Altkirchliche Katholizität und päpstlicher Primat"(Bonn,1966),pe cardinalii de Viena,Praga şi Besançon,patriarhul melchit de Antiohia şi cel caldeu de Babilon, arhiepiscopii de München,Köln,Gran(primatul Ungariei),Olmütz(mitropolitul Moraviei),Paris,Lyon,Milano,Halifax(Canada),St Louis(St.Unite),Tuam(Irlanda),Lemberg şi Trapezunt(armean),episcopii de Augsburg,Trier,Rottenburg,Mainz,Breslau,Osnabrück,Orléans,Autun,Hippo,Oran şi... "die rumänischen Bischöfe von Grosswardein und Siebenbürgen": episcopii români de Oradea şi Transilvania...

&& Anuarul demografic al Naţiunilor Unite prevede că,până la anul 2005,populaţia globului se va dubla. 72% din omenire trăeşte în regiunile sub-desvoltate, unde procentul naşterilor e de 4%,pe când în regiunile înstărite nu trece de 2,1%.China comunistă are 710 milioane locuitori,India 500,Rusia 233,America 200. In cadenţa actuală,populaţia Chinei se va dubla,a Indiei se va tripla,a Braziliei va fi de 4 ori mai mare până la începutul sec.XXI.Cel mai populat oraş din lume e Tokio,cu 8,9 milioane locuitori,urmat de New York,Şanghai,Moscova,Bombay, Cairo.Dacă se consideră aglomerările urbane,atunci în cap vine New York,cu 11,34 milioane locuitori,urmat de Tokio,Londra şi Paris.

&& In 1960,un savant norvegian a găsit că omenirea,în cei 5560 de ani,de când păstrează amintiri istorice,a avut 14.531 războaie,adică 2,6 pe an.Din 1945 încoace,adică de când victoria "democraţiilor" trebuia să garanteze o pace eternă,omenirea a cunoscut mai bine de 30 de războaie.Nu-i vorba de războaie neapărat"declarate": nici revoluţionarii din Algeria n'au declarat vreodată război Franţei,nici America Vietnamului de Nord..,

&& Cel mai mare număr de automobile din lume circulă în Statele Unite: 78,3 milioane; locul al doilea îl deţine Germania liberă,cu 10,6 milioane,urmată de Anglia şi Franţa,cu câte 9,8 milioane.Vin apoi: Italia(6,3),Canada(5,5),Rusia şi Noua Zelandă(câte 900.000); numai că,în Noua Zelandă există un automobil la 3 locuitori,pe când în Rusia la 246 locuitori... ("Die Welt",7 Nov.1967).

&& In Germania liberă trăiesc circa 60.000 Nemţi din Basarabia,dintre cari 30.000 în Baden-Württemberg.La adunarea lor anuală,care s'a ţinut la 30 Iulie în Stuttgart,unde deasemenea trăiesc 2.000 de "basarabeni",au participat 10.000.-

DORURI ŞI NECAZURI

M.-Italia: Cum ţi s'a părut congresul dela Roma? Primesc de pretutindeni scrisori de felicitare şi mulţumiri,lumea se pare că a fost,în general,încântată.

G.-Germania: M'am întors din ţară mai amărîtă ca oricând.De 5 ani bat acest drum,şi acolo nu se vede niciuna din schimbările de care tot vorbesc ziarele pe aici.Ai impresia că toţi,mai ales rudele,te cântăresc din ochi să vadă ce să mai ia de pe tine.In lumea liberă,pentru ei,curge lapte şi miere şi n'ai decât să întinzi mâna ca să culegi automobile,costume,etc.Se supără,neîncrezători,când le spui că nu le poţi îndeplini chiar toate dorinţele.In oraşul din Ardeal,în care am stat două luni,în tot acest timp n'am văzut carne.Ca să fac o plăcere rudelor la care stam,m'am dus cu paşaportul la oficiul de turism şi prin intervenţia lor am obţinut 2 chile de carne,la un preţ fabulos...

R.-România: Aici nu s'a schimbat nimic,nici măcar praful în ochi,pe care aud că vi-l aruncă vouă în străinătate.Nu mai ţineam minte gustul cărnii,când,de 23 August,a apărut iarăşi la măcelării,dar au fost mari bătăi în lumea de la cozi, fiecare vrând să fie mai în faţă,ca să poată apuca ceva.De ce ai rîs de mine,că ţi-am cerut ace de cusut? Există şi aici,dar adevărate cuie.Se anunţase la noi vizita tovarăşului Ceauşescu; s'au făcut pregătiri mari,bieţii ciobani au spălat de trei ori oile,să pară mai arătoase,dar el n'a venit.Am auzit în urmă că a renunţat să mai vie,pentru că în ultima-i vizită,făcută în regiunea Argeş,ţăranii au pus pietre în buchetele de flori pe care i le aruncau...

M.-Germania: In August ne aflam cu maşina între Bucureşti-Piteşti,şi tare ne-am mai gândit la Dvs.Păcat că am uitat de unde sunteţi,că mă dădeam jos la marginea localităţii şi întrebam din casă în casă.Cu maşina e imposibil de a opri undeva,mai ales în sate,să nu fie înconjurată de lume,care întreabă,întreabă şi iar întreabă de unde vii,de când eşti acolo,în care Germania,etc.Peste tot am răspuns că trăesc la "capitalişti" şi în acea "democrată" n'aş sta nici o zi, iar atunci se uită oamenii nedumeriţi de ceea ce mi-a "scăpat" din gură! Dela 3 August nu se mai face control aşa amănunţit(spre bucuria vameşilor şi a noastră), şi nici nu se mai complectează borderoul de vamă,ca să declare omul câţi bani are.In această privinţă a făcut România progres faţă de Polonia,care cere 40 de mărci pe zi dela turist să-i schimbe în zloţi.

M.-Canada: Abia sosit dela New York,am avut astă noapte marea bucurie să mă viziteze Costache Zus,sosit ca marinar pe bordul unui vapor la Toronto.Mâine pleacă spre Cleveland,Detroit,Chicago,apoi înapoi,cu direcţia Buenos Aires,unde va fi de Anul Nou.. Cu mare atenţie şi interes ţi-am citit articolul despre Românii din Transnistria şi restul Rusiei: îi cunosc,ca adevăraţi moldoveni ce sunt,de pe timpul războiului sfânt,când am fost până în Caucaz.Binevenit şi articolul "Basarabia noastră",iar "La aniversarea Legiunii" demonstrează că Legiunea Căpitanului supravieţueşte.Congresul bisericesc dela Vatra românească a fost, ca şi anii trecuţi,o înălţătoare manifestaţie,prin prezenţa a mii de fraţi români.

Cam în acelaş timp cu preoţii Uşeriu,Graţian,Zelea şi Pârvănescu am scris şi eu patriarhului Marina,rugându-l respectuos să nu mai tulbure viaţa bisericească a Românilor din America,dar agitaţia agenţilor din Bucureşti continuă. Ar fi bine să publici scrisoarea deschisă a lui Cezar Teodorescu,care s'a lecuit şi lămurit de farsa naţionalismului reserist.Un amic din Toronto,care a stat 2 luni ca turist în ţară,mi-a adus costume naţionale,lucrate chiar la mine acasă; a fost crud impresionat de mizeria populaţiei,în special la sate,unde prigoana securităţii e ca pe timpul lui Stalin.O nepoată stă cu chirie în propria ei casă din Bucureşti,confiscată,în două camere cu părinţii,bolnavi şi bătrâni.

I.-România: Eram la masă când am primit scrisoarea; am lăsat lingura în supă şi am deschis-o cu nerăbdare.. M'am bucurat enorm la vestea că-mi vine un ceas în dar dela voi.Mulţumesc mult şi pentru ciorapi.Vama la noi s'a triplat la anumite obiecte,mai ales din fir de lână pură şi mătase naturală.Mătasea sintetică şi cea vegetală sunt mai puţin vămuite.Un pachet îţi face totdeauna mare plăcere,dar pune totodată şi problema banilor: salariul se consumă pe obligaţiile zilnice - şi atâta! La noi sunt toate cum ştiţi,la vechiul lor stadiu.. Marea Neagră atrage foarte mulţi turişti străini,cari vin cu maşinile proprii.. Au şi ce vedea: hoteluri luxoase,mari,frumoase,bine utilate,moderne,vile splendide, totul făcut ca oamenii să se simtă bine.. Adică,totul făcut pentru străini.Pentru pungile noastre moderne,e greu.Sunt şi de-ai noştri cari se duc la mare,dar în localităţi mai modeste.. cu bilet cumpărat prin sindicate.Multă lume se duce pe Valea Prahovei: Sinaia,Buşteni,Predeal,Timiş,Poiana Braşovului.. Numai bani

să ai să te poţi plimba,dar nouă celor mai mulţi tocmai asta ne lipseşte.. Am primit şi eu,după 4 luni,răspunsul că nu mi se aprobă cererea de plecare în străinătate: ştiam asta chiar din momentul când am complectat formularul.. Iluzii spulberate,ca de atâtea ori.Regret că n'am primit scrisoarea cu pozele dela voi: cum de s'a rătăcit,nu înţeleg... Buştenii,nu-mi mai fac plăcerea din anii copilăriei,totul este altfel acuma,şi oamenii,şi casele şi viaţa de acolo...

M.-St.Unite: M'am bucurat mult de publicaţiile primite,mai ales că eu aicea în Alaska sunt complet singur,însă mă menţin gândind,trăind şi citind româneşte. Peste 6 săptămâni plec într'o expediţie prin Hawaii,Samova,Borabora şi Fiji,până prin luna Mai.Anexez 5 dolari pentru "Vatra".

M.-Franţa: In articolul despre Veneţia,din revista "Arts,sports et voyages" (nº 26/66),am găsit următoarea frază,căreia nu-i dau de cap: "Sous le Doge Foscari,quand le roi de Dacie vint séjourner à Venise,la République lui donna le rang de citoyen et rien de plus"! Anii: 1423-1457.Cum eu n'am priceput nemica, ar putea Vatra să mă lămurească? Dacă nu,atunci,cred că tot biblioteca lui conu Mihăilescu ne-a putea scoate din belea...

N.-Argentina: Mă gândesc că-i scriu unui camarad,care n'a urmărit să-şi facă un postament şi a înfruntat atâtea adversităţi.Mulţi îşi caută un piedestal,unii s'au strâns în jurul pigmeului,alţii au schimbat macazul,trecând pe linia moartă. După cazul Sima,mulţi au căzut într'un fel de nihilism,n'au mai crezut în nimeni. S'a venit cu soluţia conducerii plurale.Ştim din istorie că triumviratele n'au durat.Fără aventura Sima,piate s'ar fi rămas la soluţia văcăreşteană.Suntem sfărâmaţi şi nu ne mai putem înţelege.Conducere n'avem şi din cauza noastră.Am avut una ideală şi,rămânând fără ea,am pretins alta la înălţimea ei.Toţi ştiam că nu vom mai avea curând parte de aşa ceva,dar în fond am continuat să credem,n'am ştiut să tragem concluziile din amarnica experienţă.

Ultimul număr din Vatra le-a plăcut tuturor.Impecabile sunt rândurile scrise în amintirea înfiinţării Legiunii,teribile concluziile la care ajungi.E bine că l-ai scos de pe rol pe Episcop.Intr'o notă fină,perfectă,te ocupi şi de cazul Humiţă,care se trudeşte să ajute cu bani pe bietul Israel.I-am scris şi eu.E bine să i se dea peste nas,mai ales că e nepotul Căpitanului Şiancu.A prins bine şi că ai menţionat comemorarea Căpitanului la Santiago de Chile,cu numele lui Sergiu Miranda,simpatizant al Mişcării şi om de valoare.Ai menţionat şi preoţirea dlui Lefter; ne făcuse mai multe necazuri,dar când cu hirotonia ne-a trimis la câţiva câte o scrisoare,dându-ne a'nţelege că.. ne iartă.Nicolau i-a făcut atunci o epigramă: Fie ori şi ce va fi,/După ce mă voi popi,/Am să-i iert pe toţi,promit,/Cărora eu le-am greşit... Spun unii turişti că'n ţară e mai bine, dar domneşte teama.La toţi le e frică de ruşi.In definitiv călăii au schimbat metoda.Nu mai au asupra cui să se năpustească.Guvernanţii de azi ştiu că sunt urîţi.Utilizează tot felul de abilităţi ca să se legitimeze,să prindă rădăcini.. La Paris am auzit c'au trimis invitaţii pentru 9 Mai,aici l-au sărbătorit pe Mihail Kogălniceanu,doar-doar se va găsi vreun pârlit să fie prins cu undiţa.

Dl Profesor Găzdaru,cât şi fosta lui elevă,venită la Roma,au fost încântaţi de manifestările de prietenie dela Congres.După cum am văzut,la congres a participat un public ales şi a avut un succes deosebit.

La San Juan,a murit,dintr'o operaţie,Gheorghe Jimon.Micul grup de acolo,cu Anton Hoidas,Nae Horodniceanu,Dobjanschi,Caba,trăia în mare frăţie.Jimon şi Andrei Costin îi antrenau pe toţi.Rămăsese ruralul robust şi deschis.Se mutase în oraş şi avea căsuţa lui.Imi povestea de luptele dela Arad,mai cu seamă cum a venit odată Căpitanul şi în sat la el şi l-a cunoscut pe taică-său.Avea o bibliotecă bogată şi n'a uitat niciodată că era învăţător.Aici era invitat de onoare la congresele lor regionale.Intervenise adesea în favoarea şcolilor uitate din fundul provinciei.Multe familii sărace din jurul oraşului Jâchal primiseră dela el alimente,îmbrăcăminte,ba a încurajat copii săraci să meargă la oraş la studii. Voi merge la San Juan să-i văd mormântul,alături de al lui Costin...

R.-Franţa: Mulţumesc pentru preţioasa "Vatră" ce îmi trimiteţi la Casablanca şi vă felicit pentru toate.Regret că pentru moment nu sunt înlesnit să vă trimit costul abonamentului,dar poate voi veni într'o zi pe la Dv.

D.-Germania: Ştiţi ceva de cazul Dragomir Ceauşescu,care alesese libertatea?

V.-Portugalia: Cu destulă întârziere,pentru care vă cer cuvenita iertare,trimit,aci alăturat,abonamentul meu la Vatra,pe care o citesc cu vechiul interes..

F.-Italia: Mărturisesc sincer că una din puţinele mele bucurii e primirea"Vetrei": oglindă fidelă în lupta de supravieţuire şi afirmare naţională.Din păcate,

cum spune proverbul nostru,"nu s'a văzut turmă de câini şi ceată de români".Şi totuşi citeam mai an apelul unei doamne către caritatea publică pentru cei 148 câini,foşti vagabonzi sau bolnavi,ce-i avea adunaţi spre îngrijire: izbiţi de mizerie,câinii pot trăi şi în turmă; Românii însă se mănâncă între ei chiar răsleţi fiind! Tot în "Vatra" am citit,în legătură cu această luptă fraticidă,o serie de consilii şi recomandări,făcute de adevăraţi români şi prieteni.Sunt de acord cu ele,căci,zice zicala bătrânească,"mai bine o pace strâmbă decât o judecată dreaptă".Cei din ţară nu mai pot aproape nimic,ei aşteaptă salvarea dela cei din afara hotarelor.Se poate imagina deziluzia,durerea şi amărăciunea provocată de neînţelegerile dintre cei pe care-i cred solii lor în lumea liberă.Fără unire,"căpcăunii" ne înghit pe rând,pe toţi.Unitatea de acţiune ar putea desfunda urechile surzilor şi deschide ochii celor îmbătaţi de compromisuri: pericolul îi ameninţă şi pe ei mâine,căci azi "căpcăunul" încă mistue ce-a înfulicat ieri. Vă urez curaj,succes,anunţându-vă totodată că din slabele mele posibilităţi am depus la contul local modesta sumă de 3000 lire pentru Vatra.

I.-Spania: Vă rog să-mi comunicaţi modul de a da cuiva aici în Madrid ceva sprijin material pentru Vatra,care persoană să vi-l trimită D-Voastră.

SNOAVĂ ADEVĂRATĂ de ing.Alexandru Helvey

Zice-se c'un oarecare
Nu ştiu care,nu ştiu cine,
S'a făcut frate cu dracul
Ca să-i fie cât mai bine.

Şi s'au înţeles că după
Ce-o muri,să-l ia la el,
Şi să-i dea în iad acolo
Un servici mai uşurel...

Şi-a trăit omul o vreme
Până ce i s'a rupt sacul,
A murit,îl îngropară,
Şi se duse glonţ la dracul.

-Frate dracule -îi zice-
Mi-ai promis ceva uşor...
-Foarte bine,treci aicea
La cazane păzitor;

Care-l vezi că scoate capul
Din cazan,din smoală,jap!
Ia în mână bâta asta
Şi pocneşte-i una'n cap!

-Şi,mă rog,la ce cazane
Să păzesc,pe unde vrei?
-Pentru săptămâna asta
Stai de pază la ovrei.

După două sau trei zile
Trece dracul ca să-l vadă
Şi-l găseşte vai de lume,
Obosit,mai-mai să cadă.

-Ce faci,măi,îţi place-aicea?
-Păi să-mi mai şi placă vrei?
Nu ştii drace că ovreii
Se ajută între ei?

Toată ziua ei scot capul,
Le dau eu cu bâta,dar,
Până bag la fund pe unul,
Alţii cinci în loc răsar.

Cred că fac tuberculoză,
Sau mai ştiu ce altă boală;
Decât slujbă grea ca asta,
Bagă-mă mai bine'n smoală!

-Nu,nici vorbă -zice dracul-
Nu te bag în smoală,dar
Cel puţin o săptămână
Mai ajută-mă măcar;

Treci acuma,tot ca paznic,
La Români,şi eu de zor
Am să-ţi caut în tot iadul
Un serviciu mai uşor...

Trece omul,ce să facă,
La Români -şi peste două
Sau trei zile,vine dracul:
-Ţi-am găsit o slujbă nouă!

Însă cetăţeanul nostru
Zice: Ia lasă-mă'n pace,
Slujbă bună cum e asta
La Români,nu ai tu,drace!

Nu am nici o oboseală
Şi-aş mai sta aci un an,
Că de geaba toată ziua
Mă'nvârtesc lângă cazan:

Câte unul vrea să salte,
Dar n'ajunge,frăţioare,
Că sar alţi Români îndată
Şi-l apucă de picioare,

Şi îl trag 'napoi în smoală:
Uite-aşa mereu se trag -
Iar eu ţin bâta de geaba,
Nu-i nevoie să mă bag.
. . . .
E de rîs cu snoava asta,
Însă vezi,că din păcate,
Unele poveşti de-acestea
Au şi părţi adevărate...

&& Referindu-se la proectata vizită în România a cardinalului Bea şi a mons. Willebrands,patriarhul Marina a spus că "dacă au de gând să pună problema fostei Biserici greco-catolice din România,noi nu vom sta de vorbă în această privinţă, fiindcă socotim definitiv rezolvată această problemă.. ea a fost rezolvată de preoţii şi credincioşii fostei Biserici greco-catolice în mod definitiv şi refacerea unităţii Bisericii Ortodoxe din Transilvania era de mult dorită şi aşteptată".Şi-atunci,dacă-i aşa de sigur pe solidaritatea ortodoxă a foştilor uniţi, de ce i-o fi Prea Fericirii Sale teamă să se discute de ei?...

&& Principalii bancheri evrei din toată lumea s'au adunat la Ierusalim,ca să decidă cele mai eficace mijloace de ajutorare a Israelului: nu ştiau,pe semne,de iniţiativa camaradului Humiţă,care în America a constituit un comitet anume pentru ajutarea bietului Israel,ca să nu sucombe în faţa bogatelor state arabe...

&& Aflăm,din "Glasul"minciunii,că "mii de cetăţeni ai Capitalei",ba şi "ţărani din satele învecinate" au mers să vază,la halele Obor,de "ziua recoltei", standurile de fructe şi legume: ca măcar cu văzutul să se aleagă...

&& Domnişoara Elena Moşoiu a luat,în Octombrie,licenţa în Litere la Sorbona.

&& Satelitul american "Lunar Orbiter V" a transmis,la 8 August,prima fotografie a globului terestru(partea luminată de soare în momentul fotografierii), luată dela o depărtare de 345.623 km de pământ şi 5.855 km de lună.In America era ora 5 dimineaţa,în Arabia prânzul.Se văd clar coastele Africei orientale,de la Marea Mediterană până la capul Bunei Speranţe,Italia,Grecia,Turcia,Marea Roşie,Arabia.Din India la polul Nord,mai puţin clar,din cauza norilor.

&& Din "Solia" aflăm că dl Teodor Tonna,român macedonean,filantrop şi cu Românii şi cu Grecii,a fost ridicat de patriarhul ecumenic Atenagora la rangul de "Arhon Exarhos".Ceremonia,prezidată de mitropolitul Jakovos,a avut loc în biserica din Worcester/Mass.

&& Vedem,în "Glasul patriei",o fotografie din Alba Iulia,cu "participanţii la actul Unirii din 1918": nu e clară,chipurile sunt grozav de mici,aşa că zadarnic am căutat figura unui anume.. Iuliu Hossu,fruntaş printre fruntaşii ce-au aclamat unirea,dar care şi azi va fi zăcând prin puşcăriile lui Ceauşescu...

&& Se construeşte,în ţară,un drum peste munţii Făgăraşului,dela hidrocentrala de pe Argeş la Braşov,peste Piscul Negru,Stâna Caprei,lacul Bâlea,Valea Lupoaia şi Arpaşul de Jos.

- Autostrada Bucureşti-Piteşti,construită în stil modern,va fi gata în 1969. Ea pleacă de lângă Cotroceni şi traversează Ciorogârla,Sabarul şi Argeşul.

&& Mânăstirea din muntele Sinai,clădită în sec.VI de împăratul Justinian, s'a întors acum,în urma războiului arabo-israelian,sub jurisdicţia Patriarhiei din Ierusalim,după ce timp de 4 veacuri stătuse sub a Patriarhiei din Alexandria.

&& În Statele Unite circulă 66.050.000 maşini turistice,adică una la trei locuitori(în Franţa,una la 7 locuitori); o familie din 5 are cel puţin 2 maşini.

&& La Roma s'au ţinut,anul trecut,403 reuniuni şi congrese internaţionale.

&& E vorba ca guvernul italian să acorde,în fine,o pensie văduvei lui Mussolini,în vârstă de 77 ani,ca văduvă de... funcţionar public.

&& Aflăm de abia acum că oraşul Constanţa este "înfrăţit",de 2 ani,cu oraşul Boulogne din Franţa.

&& Faimoasa mânăstire Rila din Bulgaria a fost acum redată cultului,după ce timp de 6 ani servise de muzeu.

&& Asociaţia Românilor din Australia şi-a ales,la 3 August,în adunarea din Sydney,un comitet în cap cu dl V.Cristescu(preşedinte),dna Maria Sabău(secretar) şi Savu Postelnicu,casier.

&& Franţa are 4.000 de magistraţi; Italia,8.000; Germania,16.000.

&& Viile României se întind pe o suprafaţă de 330.000 hectare.

&& Conform ultimului recensământ,India are 470 milioane locuitori,cu peste 1500 de limbi şi dialecte.

&& Omul întrebuinţează în medie 30.000 cuvinte pe zi.

&& Pentru a strânge un chilogram de miere,albina colindă circa 400.000 km.

&& Biserica italiană din Bucureşti s'a redeschis; prima slujbă a fost Duminică 5 Noembrie 1967.

&& "Die Reine Wahrheit"(Düsseldorf,Iunie 1967),publică fotografia foarte complicatului mecanism de orientare al unui avion(Douglas D.C.9); alături,o biată păsărică,care nu cântăreşte mai mult ca o scrisoare; cu arătarea că avionul,la care au lucrat atâţia specialişti,se mai poate şi rătăci,în timp ce pasărea străbate anual 35.000 chilometri,din Grönlanda la polul Sud şi înapoi,fără să-şi greşească niciodată ţinta,ajungând exact la cuibuşorul ei.Tot de-aci aflăm că păsările călătoare sunt cam o treime din neamul păsăresc.

&& La Lille s'a stins,la 14 Noembrie 1966,părintele profesor Frédéric Tailliez, iezuit,iubitor al folclorului românesc şi mare prieten al neamului nostru.Notăm, dintre lucrările sale: La Vierge dans la littérature populaire roumaine; Les Macédo-Roumains dans leur histoire et dans l'histoire de leur langue(în Noul Album Macedo-Român,1959); Un vulgarisme de Clemens Latinus(inpinguis-pinguis!) et la langue vulgaire de Rome(extras,1951);etc.A lăsat multe manuscrise.

&& La 13 Iulie 1967 a avut loc,la Lausanne,căsătoria A.S.Regale Prinţul Nicolae cu doamna Tereza Lisboa Figuera de Mello.-

S E M N A L Ă R I

* PIERRE GHERMAN, Pensée romaine, peuple roumain, SPES, Paris, 1967.- În colecţia "La Barque de saint Pierre", cu pretextul unei istorii a bisericii române unite, a apărut această carte, care este în realitate o foarte binevenită istorie a poporului român, văzută limpede prin perspectiva latinităţii şi a Romei. Autorul pleacă dela creştinismul nostru de origine şi pecetie latină, se opreşte la cotitura fatală pe care a reprezentat-o intrarea în orbita ecleziastică slavo-bizantină, dar insistă în special, cum e firesc, asupra Unirii din 1700 cu Roma şi asupra bisericii unite, a rolului său în trezirea conştiinţei naţionale a românilor şi în desvoltarea culturii noastre, dela Atanasie Anghel sau, şi mai bine, dela marele Inocenţiu Micu până la suprimarea din 1948, decisă de regimul comunist, şi până la victimele persecuţiei de astăzi. Teza de bază a cărţii e că "Biserica română unită a fost, timp de un sfert de mileniu, o fereastră deschisă către Roma şi către Apus.. un obstacol în faţa barbarilor din răsărit". Despre actualul regim, când unii preoţi catolici şi uniţi arată o oarecare înclinare spre "dialog", ba se mai şi duc prin ţara împilată, dând un foarte prost exemplu laicilor, părintele Gherman spune că e contrar aspiraţiilor poporului, că a comis şi comite crime, că nu poate, oricum, dură. Şi mai semnificativă, prefaţa semnată de Cardinalul Tisserant, vechi şi încercat prieten al Românilor. Decanul Colegiului Sacru, spre deosebire de atâţia înalţi prelaţi, după ce aminteşte cu simpatie liniile fundamentale ale istoriei noastre, scrie, negru pe alb, că guvernul dela Bucureşti a fost impus de autorităţile de ocupaţie sovietice şi aminteşte toate măsurile samavolnice luate de acest regim odios contra bisericii unite, dar şi contra întregului popor român. Un cuvânt de elogiere a lucrării părintelui Gherman semnează şi Prea Sfinţitul Episcop Vasile Cristea.

* PETRU COMĂRNESCU, MIRCEA ELIADE, JONEL JIANU, Témoignages sur Brancusi, ARTED, Paris, 1967.- Trei "tineri sexagenari", cum autorii înşişi se prezintă, care l-au cunoscut pe Brâncuşi, fiindu-i într'un fel amici, vorbesc competent, în această plachetă elegantă, editată în colecţia "Essais sur l'Art", de sub conducerea dlui Jianu, de arta marelui sculptor român, care "a revoluţionat, la începutul acestui secol, sculptura modernă şi i-a deschis căi de viitor". Două din preţioasele texte au fost citite de autorii respectivi, dnii Eliade şi Jianu, la recentul congres de la Roma al Societăţii Academice Române, în cadrul manifestaţiei şi expoziţiei Brâncuşi. Privesc raporturile dintre "Brâncuşi şi mitologii" şi dintre "Tradiţie şi universalitate în arta lui Brâncuşi". Comarnescu se ocupă de "Confluenţe în creaţia lui Brâncuşi". Interesant e că, fără a se consulta, cei trei autori ajung cam la aceleaşi concluzii, contrazicând teza americanului Sidney Geist, în sensul că rădăcinile operei celei mai de preţ a lui Brâncuşi sunt ţărăneşti, populare. Subtitlul studiului lui Comarnescu e, de altfel: "Elemente de folclor şi de stil popular în procesul inovator al sculpturii mondiale". Ca o dovadă grăitoare a acestor adânci rădăcini neaoşe, 13 ilustraţii completează cartea, arătând, în special străinilor, motive din decorativismul popular românesc, care reapar în opera lui Brâncuşi: stâlpi de case şi de cimitire, troiţe, porţi.

* ION ŢOLESCU, La Bessarabie et la Bukovine du Nord, terre roumaine, colecţia Dacoromania, Madrid, 1967.- E o "carte albă românească asupra problemei Basarabiei", publicată sub patronajul Bisericii române ortodoxe şi îngrijirea Asociaţiei combatanţilor români dela Paris. Broşura se deschide cu un text din "Le Monde", din 16 Martie 1967 -de care s'a ocupat şi "Vatra"-, în care se vorbeşte de un discurs semnificativ al primului secretar al partidului comunist din Republica sovietică a Moldovei, renegatul Ivan Bodul. Acesta e silit să recunoască persistenţa încăpăţânată a sentimentelor româneşti în pământurile răpite de ruşi în 1940 şi apoi, iarăşi, în 1944. Cartea e o expunere pe scurt a drepturilor româneşti asupra Basarabiei şi Bucovinei de Nord, şi ar fi bine să fie difuzată unde trebuie, în Apus.

* NICOARĂ BELDICEANU, Sur les Valaques des Balkans slaves à l'époque ottomane (1450-1550), Paris, 1967.- E un important studiu, publicat ca extras din "Revue des Etudes Islamiques". Autorul, care e unul din cei mai serioşi turcologi ai noştri, se bazează pe descoperiri făcute în Biblioteca Naţională din Paris şi într'o bibliotecă din Istanbul. Cele două acte (berat) publicate şi în facsimil, sunt bogate în informaţii cu privire la situaţia, numărul, ocupaţia, administraţia, condiţiile fiscale şi administrative ale populaţiei româneşti din Bulgaria şi ţările sârbeşti prin anii 1489-1491. Noile documente confirmă că aromânii nu erau toţi nomazi, păstori ori caravangii; mulţi cultivau pământul, alţii serveau în armată sub turci, şi se bucurau chiar de o condiţie de privilegiu.

* LUKI GALACTION PASSARELLI, I terribili Olandesi, Roma, 1967.- Autoarea, care moşteneşte un nume de prestigiu în cultura românească, critică o serie de înalţi prelaţi, teologi, preoţi, jurnalişti catolici olandezi, care au luat-o razna de tot cu modernizarea Bisericii, depăşind cu mult cele mai îndrăsneţe şi absurde teze protestante. Aminteşte, printre altele, contestarea naşterii din Fecioară, a păcatului originar, a înseşi Învierii lui Cristos, lichidarea iadului şi a raiului. Ce mai rămâne din creştinism, în aceste condiţii, Dumnezeu ştie (că El le ştie toate)... Doamna Galaction arată riscurile mortale ale "progresismului" catolic cu orice preţ.-

Adrian Popa

DARUL de Mircea Dem. Rădulescu

Au plecat trei Magi odată,
Au plecat trei Magi,
Regi din Asia bogată,
Au plecat trei Magi, odată
Ducând smirnă aromată
Şi-aur în desagi.

Prin pustiuri de savană,
Luminaţi de-o stea,
Prin pustiuri de savană
Legănau în caravană
Visul fără de prihană
Ce-i călăuzea.

Străbătut-au văi fertile,
Codri de smochini,
Săptămâni şi luni de zile,
Străbătut-a văi fertile
Caravana de cămile,
Elefanţi şi-asini...

Pe câmpii asiriene,
Evocând măriri
Ei treceau visând, alene,
Privind steaua printre gene -
Şi-i pândeau, prin noapte, hiene
Guşteri şi vampiri...

Şi ca ei brăzdând savana
Am plecat şi eu!
Chipul tău mi-era icoana
Ce-mi ilumina savana,
Legănat de caravana
Sufletului meu.

Am pornit şi eu spre tine,
Luminat de-o stea,
Steaua dragostei divine,
Ce-mi călăuzea spre tine
Sufletul, ca să-ţi închine
Darul ce-ţi ducea!

N'aduceam comori nababe,
Aurul cel rar,
N'aduceam comori nababe,
Şi în loc de-arome-arabe,
Sufleteştile podoabe
Ţi-aduceam ca dar...

Flori de dor şi de credinţă
Visuri de copil,
Flori de dor şi de credinţă
Infinită suferinţă,
Tot ce 'nalţă o fiinţă
Ţi-aduceam umil...

Şi ca Magii, ce'n cetate
Au găsit conac,
La picioarele-adorate
Ale Celei-Prea-Curate
Am depus cu pietate
Darul meu sărac!

* S'a mai primit la redacţie:
- Sf. Liturghie în dialect macedonean, editată de Soc. Cult. Balcania, Paris, 1967;
- Horia Tănăsescu, Existencialismo, Pensamiento oriental y Psicoanalisis, Mexic, 67;
- Calendarul ortodox "Credinţa" pe anul 1967, Detroit/Mich.-USA;
- Ukulele, poeme de Ştefan Baciu, colecţia "Destin", Madrid, 1967;
- Le forze occulte che manovrano il mondo, de "Vermijon", Roma, 1965;
- Ion Tolescu, Dacoromanismo (Destino nacionalecumenico de un pueblo), conţinând teza de doctorat în Litere şi Filosofie a autorului, Madrid, 1967;
- Thoughts from Exile, Journal of the Free Romanian Student Union, Jackson Heights/USA, 1967. Editor, D.E. Teodoru;
- Eugen Lozovan,- Rome, Dacie et Scandinavie chez Eminescu, 13 pagini de extras din Revue Romane (vol. II, fasc. 1), Copenhaga, 1967;
- Wolfgang Krahl, Altkirchliche Katholizität und päpstlicher Primat, Bonn, 1966
- Dl Constantin Sporea se ocupă, în n° din Oct. 1967 al revistei "East Europe", de figura lui Ceauşescu: personalitate şi perspective...

&& Svetlana Stalin a dăruit, din banii încasaţi pe cartea sa de amintiri, 50 mii dolari Fundaţiei Tolstoi, cea mai mare instituţie de caritate a Bis. Ruse în exil.

&& Un oarecare Samson, din Kenia, a mai putut suporta, la 158 ani, o operaţie. Tipul a fost însurat de 4 ori, ultimul fiu l-a avut la 125 ani. Tatăl său avusese 39 de neveste şi vreo 200 de copii... ("Rivarol")

&& Şahul Persiei a comandat în Germania un servici de porţelan în valoare de 670.000 mărci: o fi tot din ajutorul primit de Iran ca.. ţară subdesvoltată?

&& La Dakota, un pastor protestant a refuzat să unească în căsătorie.. două femei. Mai norocoşi au fost, în Olanda, doi bărbaţi, "cununaţi" într'o capelă catolică..

Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Petre Vălimăreanu -72 Freiburg - Kirchstr. 68 - Germania. Contribuţiile rugăm a se trimite, pe acelaş nume, la Konto 42038 - Dresdner Bank - 78 Freiburg - Germania; sau la Konto 9625 - Banco di Roma - Via della Conciliazione - Roma - Italia.-